

22089

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL İÇEDÖNÜKLÜK VE DIŞADÖNÜKLÜK
KİŞİLİK ÖZELLİĞİNİN UYUM DÜZEYLERİNE ETKİSİ

Makbule Kalı-Soyer

Hacettepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin
Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bilim Dalı Psikolojik Danışma
ve Rehberlik Programı için öngördüğü
YÜKSEK LİSANS TEZİ
olarak hazırlanmıştır.

Ankara
Eylül, 1992

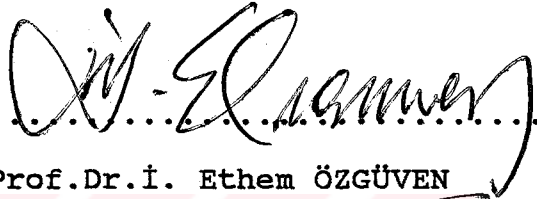
T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

İşbu çalışma, jürimiz tarafından Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bilim Dalı Psikolojik Danışma ve Rehberlik programı için YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan

:

Prof. Dr. İ. Ethem ÖZGÜVEN

Üye

:

Prof. Dr. Yadiğar KILIÇCI (Danışman)

Üye

:

Doç. Dr. Oya G. Ersever

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.3../.11../ 1992

Prof. Dr. Süleyman YILDIZ
Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu araştırma bir çok kişinin yardımıyla yürütülmüştür. Araştırmanın planlanması ve yürütülmesi sırasında değerli yardımlarını esirgemeyen ve çalışmalarımın her aşamasında bana sabır ve hoşgörüyle yol gösteren Danışmanım Sayın Prof.Dr.Yadigar Kılıçcı'ya, araştırma sırasında değerli eleştiri ve desteklerini aldığım Sayın Prof.Dr. İbrahim Ethem Özgüven'e, çalışmama başlamamda ve sürdürmemde değerli yardım ve fikirlerini aldığım Sayın Dr.Gülten Bilal'e, çalışmaların boyunca bana psikolojik destek veren Sayın Prof. Dr. Mürrüvet Bilen'e, uygulama sırasında her türlü yardımlarını gördüğüm Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Görevlilerine ve öğrencilerine, çalışmalarımın yazılmasında yardımlarından dolayı Bay Sezgin Akyol'a ve arkadaşım Hafize Kanelci ile Gülten Nalçacı'ya, bana sabır ve anlayış gösteren her an yanımda olan eşime, oğlum MERT'e ve sevgili Anneciğime teşekkür ederim.

MAKBULE KALI-SOYER

ÖZET

Bu araştırmada, sosyal içedönük, sosyal dışadönük ve karışık kişilik özelliğinin bireylerin uyum düzeylerine olan etkisi incelenmiştir.

Araştırmada Savaşır (1978) tarafından Türk toplumuna uyarlanan "Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri (MMPI) -Sosyal içedönüklük alt ölçeği kullanılarak öğrenciler sosyal içedönük, sosyal dışadönük ve her iki özelliği birden taşıyan karışık grup olarak üç ayrı gruba ayrılmıştır. Öğrencilerin uyum düzeylerini saptamak için Özgüven (1976) tarafından geliştirilen "Hacettepe Kişilik Envanteri kullanılmıştır.

Bu çalışma, Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsünde bulunan Eğitim Fakültesine bağlı bölümlere devam eden şans (Random) yolu ile seçilmiş 221 öğrenci üzerinde yapılmıştır.

Farklı kişilik özelliği gösteren grupların "Genel" "Kişisel" ve "Sosyal Uyum" düzeyleri birbirleriyle karşılaştırılarak ortalamalar arası farkların önemli olup olmadığı t Testi ile .05 hata payına göre kontrol edilmiştir. Araştırma bulguları aşağıda özetlenmiştir.

"Karışık" kişilik özelliği gösteren öğrencilerin Genel, Sosyal ve Kişisel Uyum düzeyleri, "Sosyal İçe-

dönüklere" göre daha yüksek,"Sosyal Dışadönüklere" göre ise daha düşük olduğu bulunmuştur.Ayrıca araştırma bulguları Sosyal Dışadönük öğrencilerin "Genel, Sosyal ve Kişisel Uyum" düzeylerinin, Sosyal İçedönüklere göre daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

Karışık kişilik özelliği gösteren "erkek" öğrencilerin "Genel, Sosyal ve Kişisel Uyum" düzeylerinin sosyal içedönük erkeklere göre daha yüksek olduğu,kız öğrencilerin "Genel Uyum" düzeylerinin ise Sosyal içedönük kızlara göre daha yüksek olduğu, "Sosyal ve Kişisel Uyum" düzeyleri arasında ise önemli bir fark olmadığı gözlenmiştir.

Sosyal Dışadönük hem kız hem erkek öğrencilerin "Genel, Sosyal ve Kişisel Uyum" düzeylerinin Karışık ve Sosyal İçedönük kız ve erkeklere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Sosyal içedönük, dışadönük ve karışık kişilik özelliği gösteren kız ve erkek öğrencilerin "Kişisel,Sosyal ve Genel uyum" düzeyleri aynı kişilik özelliği içinde ele alındığında önemli farkların olmadığı gözlenmiştir.

SUMMARY

In this research, the effect of some personality traits such as social introvert, social extrovert and ambivert personality on the adjustment levels of individuals was studied.

In the research the Social Introversion (MMPI-SI) subtest of "Minnesota Multiple Personality Inventory" adapted by Savaşır (1978) for Turkish society was used to divide students into three groups of Social introvert, social extravert and ambivert. "Hacettepe Personality Inventory (HPI)" developed by ÖZGÜVEN (1976) used for obtaining the data related to the adjustment levels of students as dependent variables.

This study was made on 221 students randomly selected from the various (different) departments of the Faculty of Education from the Beytepe Campus of Hacettepe University.

According to the aim of this study, groups who were found to show different personality traits, were examined if they showed any differences between their "General, Personal and Social adjustment" levels and the "t" test was used to determine the significance of mean differences.

Students who showed ambivert personality traits had higher "General, Personal, Social adjustment" levels than the social introverts while they had lower levels compared to with the social extroverts.

Social extrovert students, had higher General, Social and Personal adjustment levels compared to the social introverts.

One other finding was that social extrovert male and female students had higher "General, Social and Personal adjustment" levels than ambivert and social introvert female and male students.

Male students with ambivert personality traits were found to have higher general, social and personal adjustment levels than those of introvert males while, females had higher general adjustment levels than social introvert females and their social and personal adjustment levels showed no significant difference.

It was found that, male students with having ambivert personality traits showed higher "General, Social and Personal" adjustment levels than those of the social introvert male students. Another finding was that female students having ambivert personality traits had higher general adjustment levels than the female students having social introvert personality traits while their social and personal adjustment levels were indifferent.

Female student with social introvert, extrovert and ambivert personality traits showed had no significant difference in terms of their general, social and personal adjustment levels compared to male students having the same personality traits.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
TEŞEKKÜR	i
ÖZET	ii
SUMMARY	iv
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar	ix
 BÖLÜM I	
GİRİŞ	1
Problem	4
Alt Problemler	4
Denenceler	5
Sayıltılar	11
Araştırmanın Sınırlılıkları	11
Tanımlar	11
İlgili Yayınlar ve Araştırmalar	13
Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi	28
 BÖLÜM II	
YÖNTEM	29
Evren ve Örneklem	29
Veri Toplama Araçları	30
Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri-Sİ	
(MMPI-Sİ)	30
Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE)	34
İşlem Yolu	44
Verilerin Çözümlemesi	45

BÖLÜM III

BULGULAR	46
----------------	----

Sosyal İçedönük , Dışadönük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Üniversite Öğrencilerinin Genel Uyum Düzeylerine ilişkin Bulgular	46
--	----

Sosyal İçedönük , Dışadönük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Uyum Düzeylerine ilişkin Bulgular	62
---	----

Sosyal İçedönük , Dışadönük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Üniversite Öğrencilerinin Kişisel Uyum Düzeylerine ilişkin Bulgular	78
--	----

BÖLÜM IV

TARTIŞMA VE YORUM	95
-------------------------	----

Sosyal İçedönük , Dışadönük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Üniversite Öğrencilerinin Genel Uyum Düzeylerine ilişkin Bulguların Yorumu.....	95
--	----

Sosyal İçedönük , Dışadönük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Uyum Düzeylerine ilişkin Bulguların Yorumu.....	103
---	-----

Sosyal İçedönük , Dışadönük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Üniversite Öğrencilerinin Kişisel Uyum Düzeylerine ilişkin Bulguların Yorumu.....	111
--	-----

BÖLÜM V

VARGİ ve ÖNERİLER	119
KAYNAKÇA	123
EKLER	131

TABLOLAR

<u>No:</u>	<u>Sayfa</u>
TABLO- 1 Karışık Öğrenciler ile Sosyal İçedönüklerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması n Sayıları ve t Değeri	47
TABLO- 2 Karışık Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Öğrencilerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	48
TABLO- 3 Sosyal Dışadönük Öğrenciler ile Sosyal İçedönüklerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması n Sayıları ve t Değeri	49
TABLO- 4 Karışık Erkek Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Erkeklerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	51
TABLO- 5 Karışık Kız Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Kız Öğrencilerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	52
TABLO- 6 Karışık Erkek Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Erkek Öğrencilerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	53

TABLO-7	Karışık Kız Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Kız Öğrencilerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	55
TABLO- 8	Sosyal Dışadönük Erkek Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Erkek Öğrencilerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	56
TABLO- 9	Sosyal Dışadönük Kız Öğrenciler ile Sosyal, İçedönük Kız Öğrencilerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	58
TABLO-10	Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Genel Uyum Puanları Ortalaması,Standart Sapması, n Sayıları ve t Degeri	59
TABLO-11	Sosyal İçedönük Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Genel Uyum Puanları Ortalaması Standart Sapması, n Sayıları ve t degeri....	60
TABLO-12	Sosyal Dışadönük Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t degeri....	61

No:Sayfa

TABLO-13	Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenciler ile Sosyal içedönüklerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapmaları ve t Değeri	63
TABLO-14	Karışık Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	64
TABLO-15	Sosyal Dışadönük Öğrenciler ile Sosyal içedönüklerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması n Sayıları ve t Değeri	65
TABLO-16	Karışık Erkek Öğrenciler ile Sosyal içedönük Erkeklerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	67
TABLO-17	Karışık Kız Öğrenciler ile Sosyal içedönük Kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	68
TABLO-18	Karışık Erkek Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Erkek Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	69

No:

Sayfa

TABLO-19	Karışık Kız Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	71
TABLO-20	Sosyal Dışadönük Erkek Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Erkek Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	72
TABLO-21	Sosyal Dışadönük Kız Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	73
TABLO-22	Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t Değeri.....	75
TABLO-23	Sosyal İçedönük Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri...	76
TABLO-24	Sosyal Dışadönük Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri.....	77

No:

Sayfa

TABLO-25	Karışık Öğrenciler ile Sosyal İçedönüklerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması n Sayıları ve t Değeri	79
TABLO-26	Karışık Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Öğ- rencilerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	80
TABLO-27	Sosyal Dışadönük Öğrenciler ile Sosyal İçedö- nüklerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması n Sayıları ve t Değeri	81
TABLO-28	Karışık Erkek Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Erkeklerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	83
TABLO-29	Karışık Kız Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları Orta- laması, Standart Sapması, n Sayıları ve t De- ğeri	84
TABLO-30	Karışık Erkek Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Erkek Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları Or- talaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	85

No:Sayfa

TABLO-31	Karışık Kız Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	87
TABLO-32	Sosyal Dışadönük Erkek Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Erkek Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	88
TABLO-33	Sosyal Dışadönük Kız Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri	90
TABLO-34	Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t Değeri.....	91
TABLO-35	Sosyal İçedönük Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri...	92
TABLO-36	Sosyal Dışadönük Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri.....	93

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Çağımızda teknolojik gelişmeye paralel olarak, siyasal ve kültürel alanlardaki değişmelerin hızlı oluşu, bireyin ruh sağlığını çeşitli şekillerde etkilemekte ve zaman zaman sarsmaktadır. Bu hızlı değişim karşısında bireyin bu değişime uyumu ve ayak uydurabilmesi önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsanın kendi kendisi ile barışık olması çevresi ile uyum içinde olması çok önemlidir. Söz konusu genç yetişkinler olunca konu daha da önem kazanmaktadır. Çünkü genç yetişkinlik dönemi ergenlikten yetişkinliğe geçişte ara dönemi oluşturmakta ve genç yetişkin bu döneme has bir çok sorunlarla yüzyüze bulunmaktadır

Bireyin, kendi kendisi ve çevresi ile uyum içinde olmasını etkileyen en önemli etmenlerden biri onun kişilik yapısıdır. Bireyin kişiliği, doğuştan getirdiği çeşitli özellikleri çevresel faktörlerden etkilenir ve bu etkileşimle bütünleşerek şekillenir.

Bireyin yaşamında ilk psiko-sosyal çevre aile ortamıdır. Bireyin kişilik yapısı aile ortamı içinde şekillenir ve ruhsal özelliklerinin büyük çoğunluğu bu ortamda kazanılır. Anne ve babanın çocuğa karşı tutumu, uyguladığı disiplin şekli, onu kabulü ve aile içi ilişkiler bireyin kişilik yapısını ve ruhsal gelişimini etkileyen en önemli etmenlerdir. Ana baba ve diğer aile bireyleri tarafından

kabül gören bir çocuğun kişiliği olumlu yönde gelişir. Diğer taraftan çocuğun aile dışındaki sosyal çevreye girmesini, arkadaş edinmesini engelleyen ana-baba tutumu karşısında ise bireyin kişilik yapısı olumsuz yönde etkilenmekte ve güvensiz, içedönük bir kişilik yapısı kazanmasına neden olmaktadır.

Bireyin kişilik gelişimini etkileyen diğer bir sosyal çevre ise okul ortamıdır. Okul ortamında eğitimcilerin tutumu doğrultusunda her bireyin kişilik yapısı değişik şekilde etkilenmektedir. Öğrenciyi destekleyen bir eğitimci karşısında aktif, dışa açık bir kişilik özelliği gösteren bir öğrenci, daha otoriter ve öğrenciyi sindirici bir tutum içinde olan başka bir eğitimci karşısında içedönük ve pasif bir kişilik özelliği sergileyebilir.

Farklı toplumlarda farklı kişilik özellikleri pekiştirilmekte ve o toplumun beklentilerine uygun davranış gösteren bireyler o toplum için daha üretken ve uyumlu olmaktadır. Örneğin doğu toplumlarında sessiz, içedönük ve uysal kişilik özelliği pekiştirilirken, batı toplumlarında rekabetçi, girişken ve dışa açık kişilik özelliği pekiştirilmektedir. Böylece bireyin yaşamını sürdüreceği toplum içinde, o toplumun beklentileri doğrultusunda kişiliği son şeklini almaktadır. Bir toplumda uyumlu diye nitelendirilen birey çevre değiştirdiği zaman uyumsuz davranışlar gösterebilir. Bernard ve Huckins (1978), uyumlu davranışları toplumun kabul ettiği davranışlar

olarak ele almakta ve uyumlu davranışın toplumdan topluma değişebileceği üzerinde durmaktadırlar.

Konuya aynı açıdan bakan Ohlsen (1977), uyumlu bireyi, kendisi ve toplum için neyin iyi olduğu konusu ile ilgilenen, sosyal haksızlıkları düzeltmek için çalışan kendini gerçekleştirmek için ne gerektiği ve toplumu geliştirmek için ne yapılmalı arasındaki denge ihtiyacını kabul eden kimsedir diye tanımlamaktadır.

Her ne kadar aynı çevrede yetişmiş olsa bile, her birey o toplumla aynı oranda uyum içinde olmayabilir. Bunun en önemli nedeni o bireyin kendi kişisel özellikleri ve kişilik yapısıdır. Bireyin kişiliği gruptan gruba ve toplumdan topluma göre değişik şekillerde geliştiği gibi, değişik olaylardan da değişik şekilde etkilenmektedir. Gelişen aynı olay karşısında herbiri ayrı tepki gösterir, çünkü her bireyin kişilik yapısı değişiktir ve olaylara tepkisi de kendine özgüdür. İstenilen şey bireyin hem içedönük, hem dışadönük kişilik özelliğini birden taşıması ve yer, zaman ve olaylara göre bunlardan birini ön plana karmasıdır. Böylece her iki özelliği birden taşıyan bireyin uyumu daha kolay olacaktır.

PROBLEM

Sosyal İçedönüklük ,Dışadönüklük ve Karışık kişilik özelliğı gösteren Üniversite öğrencilerinin uyum düzeyleri birbirinden farklı mıdır ?

ALT PROBLEMLER

1.Sosyal İçedönüklük,Dışadönüklük ve Karışık kişilik özelliğı gösteren üniversite öğrencilerinin genel uyum düzeyleri birbirinden farklı mıdır?

2.Aynı kişilik özelliğı gösteren kız ve erkek öğrencilerin genel uyum düzeyleri birbirinden farklı mıdır?

3.Sosyal içedönüklük,dışadönüklük ve karışık kişilik özelliğı gösteren öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri birbirinden farklı mıdır?

4.Aynı kişilik özelliğı gösteren kız ve erkek öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri birbirinden farklı mıdır?

5.Sosyal İçedönüklük,Dışadönüklük ve karışık kişilik özelliğı gösteren öğrencilerin kişisel uyum düzeyleri birbirinden farklı mıdır?

6.Aynı kişilik özelliği gösteren kız ve erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeyleri birbirinden farklı mıdır?

DENENCELER

Denenceler yukardaki alt problemlere paralel olarak genel , sosyal ve kişisel uyum düzeyleri şeklinde üç grupta ele alınmış bulunmaktadır.Her gruptaki denencelerle önce cinsiyet ayırımı yapmadan , sonra öğrencileri kız ve erkek oluşlarına göre sosyal içedönüklük,dışadönüklük ve karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin uyum düzeyleri incelenmiş bulunmaktadır.

1.00.Sosyal içedönüklük, dışadönüklük ve karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin genel uyumlarının karşılaştırılmasına ilişkin denenceler :

1.01.Karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin genel uyum düzeyleri,sosyal içedönüklerinkinden daha yüksektir.

1.02.Karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin genel uyum düzeyleri, sosyal dışadönüklerinkinden daha yüksektir.

1.03.Sosyal dışadönüklük kişilik özelliği gösteren öğrencilerin genel uyum düzeyleri,sosyal içedönüklerinkinden daha yüksektir.

ren öğrencilerin genel uyum düzeyleri, sosyal içedönüklerinkinden daha yüksektir.

1.04.Karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin genel uyum düzeyleri, sosyal içedönük kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerinkinden daha yüksektir.

1.05.Karışık kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerin genel uyum düzeyleri, sosyal içedönük kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerinkinden daha yüksektir.

1.06.Karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin genel uyum düzeyleri, sosyal dışadönük erkek öğrencilerinkinden daha yüksektir.

1.07.Karışık kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerin genel uyum düzeyleri, sosyal dışadönük kız öğrencilerinkinden daha yüksektir.

1.08.Sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin genel uyum düzeyleri, sosyal içedönük erkek öğrencilerinkinden daha yüksektir.

1.09.Sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerin genel uyum düzeyleri, sosyal içedönük kız öğrencilerinkinden daha yüksektir.

1.10.Sosyal içedönüklük ve dışadönüklük yönünden Karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin genel uyum düzeyleri aynı özelliği gösteren kız öğrencilerinkinden farklı değildir.

1.11.Sosyal içedönüklük kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin genel uyum düzeyleri sosyal içedönük kız öğrencilerinkinden farklı değildir.

1.12.Sosyal dışadönüklük kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin genel uyum düzeyleri sosyal dışadönük kız öğrencilerinkinden farklı değildir.

2.00.Sosyal içedönüklük dışadönüklük ve karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin karşılaştırılmasına ilişkin denenceler:

2.01.Karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri, sosyal içedönüklerinkinden daha yüksektir.

2.02.Karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri, sosyal dışadönüklerinkinden daha yüksektir.

2.03.Sosyal dışadönüklük kişilik özelliği gösteren öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri, sosyal içedönüklerinkinden daha yüksektir.

2.04.Karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri, sosyal içedönük erkek öğrencilerinkinden daha yüksektir.

2.05.Karışık kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri, sosyal içedönük kız öğrencilerinkinden daha yüksektir.

2.06.Karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri, sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerinkinden daha yüksektir.

2.07.Karışık kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri, sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerinkinden daha yüksektir.

2.08.Sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri, sosyal içedönük erkek öğrencilerinkinden daha yüksektir.

2.09.Sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri sosyal içedönük kız öğrencilerinkinden daha yüksektir.

2.10.Sosyal içedönüklük ve dışadönüklük yönünden karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri aynı özelliği gösteren kız öğrencile-

rinkinden farklı değildir.

2.11.Sosyal içedönüklük özelliği gösteren erkek öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri sosyal içedönük kız öğrencilerinkinden farklı değildir.

2.12.Sosyal dışadönüklük özelliği gösteren erkek öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri sosyal dışadönük kız öğrencilerinkinden farklı değildir.

3.00.Sosyal içedönüklük dışadönüklük ve karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin Kişisel uyum düzeylerinin karşılaştırılmasına ilişkin denenceler:

3.01.Karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin kişisel uyum düzeyleri, sosyal içedönüklerinkinden daha yüksektir.

3.02.Karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin Kişisel uyum düzeyleri, sosyal dışadönüklerinkinden daha yüksektir.

3.03.Sosyal dışadönüklük kişilik özelliği gösteren öğrencilerin kişisel uyum düzeyleri, sosyal içedönüklerinkinden daha yüksektir.

3.04.Karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeyleri, sosyal içedönük erkek

öğrencilerinkinden daha yüksektir.

3.05.Karışık kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerin kişisel uyum düzeyleri, sosyal içedönük kız öğrencilerinkinden daha yüksektir.

3.06.Karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeyleri, sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerinkinden daha yüksektir.

3.07.Karışık kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerin kişisel uyum düzeyleri, sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerinkinden daha yüksektir.

3.08.Sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeyleri, sosyal içedönük erkek öğrencilerinkinden daha yüksektir.

3.09.Sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerin kişisel uyum düzeyleri sosyal içedönük kız öğrencilerinkinden daha yüksektir.

3.10.Sosyal içedönüklük ve dışadönüklük yönünden karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeyleri aynı özelliği gösteren kız öğrencilerinkinden farklı değildir.

3.11.Sosyal içedönüklük özelliği gösteren erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeyleri sosyal içedönük kız öğrencilerinkinden farklı değildir.

3.12.Sosyal dışadönüklük özelliği gösteren erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeyleri sosyal dışadönük kız öğrencilerinkinden farklı değildir.

SAYILTILAR

Araştırma örneklemini oluşturan üniversite öğrencileri istenilen bilgileri doğru ve geçerli olarak vermeleri yönünde yeterli güdüleme yapıldığı ve gerekli önlemler alındığı için durumlarını yansız olarak yansıtmışlardır.

ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Sosyal içedönüklük,dışadönüklük ve karışık kişilik özelliği gösteren bireylerin genel, kişisel ve sosyal uyumlarına ilişkin bulgular üniversite öğrencileriyle sınırlı olduğu için eğitim gören genç yetişkinler dışında kalan başka yaş gruplara genellenemez.

TANIMLAR

Kişisel Uyum:Bireyin duygusal yönde kararlı, kendine güvenli, kendi kendine yeterli ve kendini gerçekleştirme çabası içinde olmasıdır.

Sosyal Uyum : Bireyin ailesi ve diğer insanlarla ilişkilerini sağlıklı ve dengeli sürdürme çabası içerisinde olmasıdır

Sosyal İçedönük : MMPI-SI alt testinden alınan ham puan karşılığı olan T Puanının, 60'ın üzerinde olmasıdır.

Sosyal Dışadönük :MMPI-SI alt testinden alınan ham puan karşılığı olan T puanın, 40'ın altında olmasıdır.

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Grup :MMPI - SI alt testinden alınan ham puan karşılığı olan T puanının, 40 ile 60 arasında olmasıdır.

İLGİLİ YAYINLAR VE ARAŞTIRMALAR

Bu Yüzyılın başından beri içedönüklük-dışadönüklük kişilik boyutları psikolojinin konu alanına girmiştir. Birçok psikolog kişiliğin bu iki boyutunu tanımlamış, özellikleri üzerinde durmuşlardır. bu iki kavramı ilk tanımlayan C.G.Jung'dur. Jung 1910'lu yıllarda bu iki karakter tiplerini tanımını yapıp dışadönüklük ve içedönüklüğün ve duygu ile düşüncenin ayrımını tartışmıştır (Geçtan 1981).

Jung'a göre insanlar belli tip huylarla doğarlar. Jung kişileri libido akışına göre iki psikolojik tipe ayırır. Bu huylar ya kendimizle ilgilenmeye yönelik içedönüklük (Introversion), veya dış dünya ile ilgilenmeye yönelik-dışadönüklük (extraversion) tür (Crow ve Crow 1965; McKeochie 1966, Crow 1967, Özgü 1963, Baron ve diğerleri 1977, Fordman 1983).

Jung'a göre bir bireyde dışadönük davranış şekli huy haline gelmişse buna dışadönük tip (extraverted type), içedönük davranış şekli huy haline gelmişse buna da içedönük tip (intraverted type) denir (Stagner, 1961).

Jung düşünme, hissetme, duyum ve sezgi diye dört zihin fonksiyonundan söz etmektedir. Bir insanın bu dört fonksiyondan birini en üst düzeyde kullandığını vurgular ve dört "tip" den söz eder (Corey 1982):

Bunlar düşünceli tip, duygulu tip, algısal tip ve sezgili tiptir. Ayrıca bunlar içerden ve dışardan gelen uyarıcılara dönük olarak içedönük yada dışadönük düşünceli tip; içedönük yada dışadönük duygulu tip; içedönük yada dışadönük algısal tip; içedönük yada dışadönük sezgili tip.

Jung'a göre birey günlük yaşamda hangi yaradılıştan ise rüyalarında tam tersi deneyimler yaşar (Baron ve diğerleri 1981).

White , Jung'un içedönüklük tarifini kabul etmekle beraber, içedönüklüğün anormalliği üzerinde durmaktadır. White'a göre içedönüklük kişilikte bütünleyici gücün azalmasıdır (Akt. Özbaydar 1967).

Dahlstrom ve Welsh (1960) ise, içedönüklüğü, sosyal ilişkiden kaçınma, sosyal sorumluluklardan uzaklaşma, sosyal dışadönüklüğü ise sosyal ilişki ve topluma ilgi diye tanımlamaktadırlar.

Morgan (1956)'a göre ise içedönük, içine kapanık, kendini ve duygularını eliştiren, duygularını bastıran, dışadönük ise vurdum duymaz, duygusal tepkilerinde olduğu gibi ve kişisel başarısızlıklarında da çok az etkilenen bir tip olarak tanımlamaktadır. Ayrıca insanların çoğunun bu iki uç grup arasında kalan karışık (ambivert) grubu oluşturduğunu savunur ve insanların uç noktalara kaymalarını sağlıksızlık, orta noktada taplanmalarını ise sağlıklılık olarak tanımlar.

Lacher (1977), sosyal içedönük bireyi, sosyal ilişkilerde rahatsızlık duyan, bu tür ortamlardan kendisini çeken, genelde sınırlı sosyal özelliklere sahip olarak tanımlarken, dışadönükleri, sosyal ilişkilerinde aktif ve doyumu sosyal ilişkilerde arayan tip olarak tanımlar.

Dışadönüklük ve içedönüklüğü uç (extrem) kişilik özellikleri olarak gören bir çok otorite, Jung'u eleştirmekte ve bu her iki özelliği birden taşıyan, yer ve zamana göre birinden birini kullanan üçüncü bir gruptan söz etmektedirler. İçedönüklük ve dışadönüklük, ortalamadan uzaklaştıkça sağlıksızlaşan ve sayısal olarak da azalan sağlıksız uç grupların özelliğidir. İnsanların çoğunluğunun bu iki grup ortasında toplanan, normal grup olarak ele alınan karışık gruptan söz edilir (McKeochie1966; Stagner 1961; Crow 1967,; Crow ve Crow 1965; Özgü 1963; Morgan 1956; Hence).

Daha sonraki yıllarda Eysenck, kişiliğin bu iki boyutu üzerinde çalışmalar ve araştırmalar yapmıştır. Bu çalışmalardan sonra 1960 'lı yıllarda "The Eysenck Personality Inventory" adında bir kişilik testi geliştirmiş, bu çalışmasıyla da içedönüklük-dışadönüklük karakterlerini testedip ölçen ilk kişi Eysenck olmuştur (Taylor ve Sluckin 1984 ; Rothus ve Nevid 1989).

Eysenck, çalışmalarında normal ve anormal kişilik arasındaki farkı bilimsel bir yapıya oturtmak için çaba

sarfetmiştir.Yaptığı bir çok çalışmada psikolojik tiplerin belirlenmesinde hangi kişisel tiplerin belirli olduğunu ve aralarındaki ilişkiyi göstermeyi amaçlamıştır (Taylor ve Sluckin 1984).

Eysenck , aynı zamanda araştırmalarda belli ölçütler kullanarak araştırmalara teknik özellik katmıştır.Nevrotik ve şizofrenik özellik gösteren psikiyatri hastaları ile normal grubu karşılaştırmış ve nevrotik grubun anksiyete düzeyinin daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır(Taylor ve Sluckin 1984).

Eysenck , içedönüklüğü duygu ve isteklerini bastırmaya meyilli ve yoğun hayale dönüklük, dışadönüklüğü ise, özgürce davranan, duygularını anlatabilen ve sosyal olarak dışa açık olmaya isteklilik olarak karakterize olmuş temel birer özellik olarak tanımlar.Ayrıca içedönüklük ve dışadönüklük üzerinde kalıtımın esas rolü oynadığını kabul eder(Taylor ve Sluckin 1984;Rothus ve Nevid 1989).

Yurt dışında içedönüklük ve dışadönüklük kişilik boyutu üzerinde bir çok çalışma yapılmıştır.Ancak bu iki kişilik boyutu ile uyum arasındaki ilişkiyi arayan çalışma sayısı oldukça azdır.Bu nedenle içedönüklük - dışadönüklük kişilik özelliği ile diğer değişkenler arasındaki ilişkiyi ele alan çalışmalar ayrı bir başlık, uyum ile ilgili çalışmalar ise ayrı bir başlık halinde aşağıda özetlenmiştir.

İçedönüklük, Dışadönüklük ve Karışık Kişilik
Özelliği ile İlgili Yapılan Çalışmalar

Neyman ve Kohlstedt (1929) yaptıkları araştırmada şizofreninin aşırı içedönük, manik depresif psikozda dışa dönük eğilim gösterdikleri sonucuna varmışlardır.

Taft ve Coventry (1958) yaptıkları bir araştırmada dışadönüklüğü çevreye uyum olarak kabul ettiklerinden, dışadönüklerin çevreden gelen ipuçları ortadan kaldırıldığı zaman güçlük çekecekleri, dolayısıyla uyum sürecinde daha çok kendi içlerinden gelen ipuçlarından yararlanan içedönüklere göre daha çok hata yapacakları denencesinden hareket etmişlerdir. Yaptıkları araştırma sonucunda da beklenen sonuca varmışlardır.

Eysenck tarafından içedönük ve dışadönüklerin problem çözme yeteneklerini ölçmek amacı ile bir test uygulanmıştır. Zaman sınırlaması olmaksızın yapılan problem çözmede iki grup arasında herhangi bir fark gözlenmemiştir. Ancak problemler dört aşamada ele alınmış , zaman açısından ilk üç çeyrekte dışadönüklerin içedönüklerden daha başarılı ve hızlı , son çeyrekte ise içedönükler daha başarılı ve hızlı problem çözmüşlerdir. Sonuçta dışadönükler sonuca daha hızlı ve kolayca ulaşmışlardır (Eysenck 1971,b).

Yine bir başka çalışmasında Eysenck kişilik

ve sosyal tutum arasındaki ilişkiyi aramıştır. Bir marketten tesadüfen seçilen 53 kişi üzerinde yapılan araştırma sonucunda ; dışadönüklerin içedönüklerden , işçi sınıfının orta sınıftan daha katı sosyal tutum içinde oldukları denencesinden hareket etmiş ve denenceyi doğrular sonuç elde etmiştir (Eysenck 1971,b).

Lynn (1961), zaman kullanma bakımından içedönük dışadönük kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi incelemiş, sonuçda içedönüklerin dışadönüklere nazaran daha güç hareket ettiklerini görmüştür.

Savage , akademik başarı ve içedönüklük - dışadönüklük arasındaki ilişkiyi arayan bir çalışmada, nevrotik özellik ve dışadönüklüğün akademik başarıyı önemli düzeyde etkilediğini öne sürmüştür.Maudsley Kişilik Envanterini kullanarak Avusturalya'da üniversite öğrencileri üzerinde bir araştırma yapmış ve sonuçda nevrotik özellik ve dışadönüklük ile akademik başarı arasında anlamlı pozitif bir ilişki bulmuştur (Akt.Eysenck 1971,b).

Rankin , uç içedönük ve dışadönük üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı bir çalışmada ; Bu iki grubun standart okuma testlerinde sistematik olarak farklı performans gösterirler denencesinden hareket ederek şu sonuca ulaşmıştır ; Standart okuma testlerinde dışadönükler düşük geçerliliğe , içedönükler ise yüksek geçerliliğe sahip çıkmışlardır (Akt.Eysenck , 1971,b).

Yine Rankin , yaptığı bir diğer çalışmada,içedönükler ve dışadönükler ile okuma testlerinin geçerliliği, güvenirliliği arasındaki ilişkiyi aramıştır. Araştırma sonucunda daha önceki çalışmasına benzeyen sonuçlar bulmuştur; Dışadönüklerin okuma becerisi ne kadar fazlaysa güvenirlilik ve geçerlilik o kadar düşük bulunmuştur ; içedönüklere uygulanan testlerden tahmin yürütmek dışadönüklere göre olasıdır (Akt.Eysenck 1971,b).

Farley , yaptığı bir çalışmada Maudsley Kişilik Envanterini kullanmıştır.Otuz kişiyi üç ayrı gruba ayırmıştır.Araştırma sonucunda ; problem çözme zamanı ve hatasız çözüm açısından dışadönükler hem içedönüklerden hem de karışık gruptan belirgin bir şekilde hızlı ve başarılı bulunmuştur(Akt.Eysenck 1971,b).

Kline , Gona'daki bir Üniversiteye devam eden öğrencilere Eysenck Kişilik Envanterini uygulamış ve sonuçta ; Nevrotik özellik ve akademik başarı arasında Savage'nin tam tersi bir sonuç elde etmiştir.Bu iki özellik arasında negatif ve düşük bir ilişki bulunmuştur. İçedönüklük ile akademik başarı arasında ise anlamlı bir ilişki bulunmuştur.Bu sonuç Amerika ve Batı Avrupa'daki uygulama sonuçları ile karşılaştırıldığında , benzer kişilik özelliği gösteren bireylerin farklı kültürlerde düşük düzeylerde farklı sonuçlar verdiğini göstermektedir ki bu da Eysenck'in dışadönüklük ve içedönüklük özelliğinin kalıtsallıktan etkilendiği savını destekler nite-

liktedir (Akt.Eysenck 1971,b).

Bendig , Mesleki İlgi Envanteri ve Maudsley Kişilik Envanterini kız ve erkek karışık 234 lise öğrencisine uygulamış ve MMPI'nin dışadönüklük ve nevrotik eğilimler skalası ile SVIB'in 36 alt skalası arasında kız ve erkeklere göre ilişki aramıştır. Araştırma sonucunda; sosyal dışadönüklük skalası ile SVIB'in Genel Uzmanlık Alanı, Bilim ve Mühendislik Alanı arasında her iki cins için de negatif ilişki bulmuştur. sosyal dışadönük erkekler ile Sosyal Servis Meslek Alanı arasında pozitif, Serbest Meslek Alanı arasında negatif ilişki bulmuştur. Sosyal dışadönük kızlar ile Satıcılık Alanı arasında pozitif bir ilişki bulmuştur. Sosyal dışadönük her iki cins için Yazarlık ve Gazetecilik Alanı arasında negatif bir ilişki bulmuştur (Akt. Eysenck 1971,b).

Savage , yaptığı bir başka araştırmada 7-11 yaş arası hem kız hem erkek öğrencinin dışadönüklük, nevrotik eğilim, zeka düzeyi ve okul başarısı arasındaki ilişkiyi aramıştır. Araştırmada Otis Quick Scoring Mental A Abilitys Sentence Reading Test 1'i uygulamıştır. Araştırma sonucunda ; Her iki cins için de dışadönüklük ile IQ arasında pozitif bir ilişki,dışadönüklük ile parlak zeka arasında pozitif bir ilişki bulmuştur.Bu çocukların akademik başarıları daha yüksek çıkmıştır.Nevrotik eğilimler ile okuma düzeyi arasında negatif bir ilişki bulunmuş, nevrotik eğilimler ile problem çözme ve IQ ara-

sında ise bir ilişki bulunamamıştır. Sonuçda nevrotik özellikler ile dışadönüklük arasında bir ilişki olmadığı gözlenmiştir (Akt. Eysenck, 1971,b).

Mc Keachie (1966), yaptığı araştırmalar sonucunda şu bulgulara ulaşmıştır; içedönük kişiler dışadönüklerden daha fazla oranda sessiz müziği tercih etmekte ve daha değişik espirilerden hoşlanmaktadırlar. Buna karşın dışadönük kişiler daha yüksek oranda içten gelen davranış gösterirler ve içedönüklerden daha az oranda duygu değişikliği gösterirler.

Entwistle ve Cunnigham da 13 yaş grubu üzerinde The Junior Eysenck Personality Inventory envanterini kullanarak nevrotik özellikler, dışadönüklük ve okul başarısı arasındaki ilişkiyi aramışlardır. Sonuçda; nevrotik eğilimler ile okul başarısı arasında aynı yönde bir ilişki bulmuşlardır. Dışadönük kız ve erkekler arasında farklılıklar olduğu ve dışadönük kızlar ile içedönük erkeklerin okul başarı düzeyi en üst düzeyde bulunmuştur (Akt. Ball,1973).

Copwel yaptığı çalışmasında MMPI ' nin normal bireylerle anormal bireyleri birbirinden ayırdığını vurgulamış ve yaptığı çalışmada şu sonuca varmıştır; uyumlu erkek çocuklarda sosyal içedönüklük, monotizm ve ilgilerde kadınsallık, uyumsuz erkek çocuklarda ise sosyal ge-

çimsizlik, asilik, zorbalık ve parlayıcı özellikler bulunmuştur. Uyumsuz kızlarda, uyumsuz erkeklerde gözlenen aynı sonuçları bulmuştur (Akt. Ball,1973).

Eysenck 1947 de,nevrotik askerler üzerinde yaptığı araştırma sonucunda dışadönüklük-içedönüklük ve nevrotik eğilimler-düzenlilik kişilik boyutunun birer psikolojik karakter olduğunu ileri sürmüştür.Yine Eysenck yaptığı çalışmalar sonucunda dışadönüklerin içedönüklerden daha geç ve yavaş uyarıldıklarını ileri sürmüştür.Yine Eysenck dışadönüklerin okuma yeterliliğinin içedönüklerden daha az olduğunu öne sürmüş ve yaptığı diğer araştırmalarla bunu desteklemiştir. Ayrıca Eysenck içedönüklerin beyin bariyer sisteminin dışadönüklerden daha düşük olduğu sonucuna varmıştır. Yine Eysenck yaptığı araştırmaların sonucunda dışadönüklerin sosyal normları öğrenmekte güçlük çektiklerini ve uç dışadönüklerde suç işleme alışkanlığının gelişebileceğini ortaya koymuştur. Ancak Cochrone, yaptığı bir araştırma sonucunda; suç oranında dışadönükler ve normal grup arasında bir fark olmadığını bulmuştur (Akt. Taylor ve Sluckin,1984).

Riding ve Cowley (1986),The Junior Eysenck Personality Invertory okuma envanterini kullanarak 480 kişi üzerinde yaptıkları araştırmada dışadönük erkeklerin okuma puanı yüksek iken ,içedönük erkeklerin okuma puanı düşük

buna karşın içedönük kızların puanı yüksek, dışadönük kızların puanı ise düşük bulunmuştur. Okuma pasajının zorluğu her iki grubu da aynı oranda etkilemiştir.

Uyum ile ilgili alışmalar

Seeman(1959), derslerinde başarılı olan öğrencilerin, sosyal ve kişisel uyumlarının da yüksek olduğunu, bu öğrencilerin kendine güvenir ve arkadaşları tarafından kolaylıkla kabul edildiğini saptamıştır.

Hogarty ve Catz (1971), onbeş yaşın üstündeki kişilerin uyumunu ölçmek için yaptıkları bir araştırmada; kadınların erkeklere göre huzursuzluk, çaresizlik duygusu ile anksiyete düzeyleri daha yüksek çıkmıştır. 15 - 19 yaş arası şüpheli ve saldırgan, 50 - 60 yaş arasında içedönüklük, alt sosyo-ekonomik düzeyde, anksiyete, içedönüklük, sosyal etkinliklerden doyum sağlayamama düzeyleri yüksek bulunmuştur. Araştırmacılar, eğitim seviyesi düşük ve profesyonel mesleği olmayanların, mutsuz ve olumsuz kendilik imajlarının olduğunu, bunların da yetersizlik duygularına, içgörü yokluğunun yansıtma, bastırma mekanizmalarına yol açtığı ve içedönük uyumsuz kişiler olduklarını ileri sürmüşlerdir.

Sosyal uyum ile yaş ve cinsiyet arasındaki iliş-

kiyi araştıran Weisman ve arkadaşları (1978) ile Dunner ve Freverr (1978), yař ve cinsiyet ile sosyal uyum düzeyi arasında manidar ilişkiler bulmuşlardır. Araştırma sonucunda; kadınların erkeklere, genç yetişkinlerin orta yařa göre, sosyal uyumlarının dūřuk olduğu gözlenmiştir.

Üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları bir araştırmada Mc Williams ve Gerber(1978) kızların erkeklerle;dini inancı zayıf olanların dindarlara;işsiz olanların iři olanlara;akademik başarısı dūřuk olanların, akademik başarısı yüksek olanlara;bekarların evlilere kıyasla uyum düzeylerinin daha dūřuk olduğunu saptamışlardır.

Ülkemizde sosyal içedönüklük-dışadönüklük kişilik boyutu ile uyum düzeylerine ilişkin bir araştırmaya raslanmamış ancak uyum ile farklı değişkenler arasındaki ilişkiyi arayan bir çok araştırma yapılmıştır.

Bireyin kişisel ve soyal uyum düzeyini belirlemek üzere yaptığı araştırmada Varış (1968)duygusal gelişime etki eden kültürel etmenleri incelemiştir. İdeolojik tutumların, ergen-ebeveyn çatışmasının, ailenin eğitim düzeyinin gencin kişisel ve toplumsal uyumunu olumsuz yönde etkilediğini ifade etmiştir.

Eripek (1980), orta dereceli okullarda yaptığı bir araştırmada, orta öğretimdeki biçimci disiplin uygulamalarının öğrencilerde uyum sorunu yaratabileceği sonu-

cuna varmıştır.

Üniversite öğrencilerinin uyumunu etkileyen değişkenleri belirlemek amacıyla yaptığı bir araştırmada Kızıltan (1984); erkek öğrencilerin kız öğrencilerden; yaşamın büyük bir kısmını büyük şehirde geçirenlerin küçük şehirde geçirenlerden, uyum düzeyleri daha yüksek bulunmuş buna karşın öğrencilerin yaşları bakımından uyum düzeyleri arasında önemli bir fark gözlenmemiştir. İsteddiği bölümde öğrenim görenlerin istemediği bölümde öğrenim görenlerden; akademik başarıları pekiyi ve iyi olanların orta ve zayıf olanlardan, uyum düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Genel sağlık durumları iyi olanların sağlığından ara sıra ve sürekli şikayetçi olanlardan ; sosyo kültürel ve spor etkinliklerine çoğu zaman katılanların arasına ve hiç katılmayanlardan uyum düzeylerini daha yüksek çıkmıştır.

Bireyin sosyal ilişkilerdeki başarı ve başarısızlığı konusunda yapılan bir başka araştırmada Yaparel (1984) tarafından yapılmıştır.Yaparel,80 üniversite öğrencisinin katıldığı bir çalışmada;kendilerini yalnız hissetmeyen öğrencilerin daha çok içsel nedenlere yüklemede bulunurken kendilerini yalnız hisseden öğrenciler dışsal nedenlere yüklemede bulunmuşlardır.

Bilal (1984), "demokratik" ve "otoriter" olarak algılanan anne-baba tutumlarının çocukların uyum düzeylerine etkilerini incelemiştir. Anne babalarını demokratik

olarak algılayan çocukların uyum düzeyleri anne babalarını otoriter olarak algılayan çocukların uyum düzeylerinden daha yüksek bulunmuştur.

Baş (1984), yaptığı araştırma sonucunda , grupla psikolojik danışmanın bireylerin kişisel, sosyal ve genel uyum düzeylerinin artmasında etkili olduğunu ortaya koymuştur.

Şakra (1987), çocukların suça yönelmelerinde uyum durumları ve yaşlarının etkisini araştırmış, suça yönelmede uyum durumlarının etkin bir rol oynadığını, ancak değişik suçlara yönelen çocukların uyum durumları arasında önemli bir farklılık olmadığını; suça yönelen yaşlar ile yönelinen suç türleri arasında önemli bir ilişki olmadığını bulmuştur.

Bilgen (1989) yaptığı araştırmada üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyi yükseldikçe, sosyal, kişisel ve genel uyum düzeylerinin düştüğü sonucuna varmıştır.

Balabanlı (1990) öğretmen liselerinde yaptığı bir araştırmada, cinsiyetin kişisel, sosyal uyum düzeyi üzerinde etkili olmadığı sonucuna varmıştır.

Benlik ve uyum arasında pozitif bir ilişki olduğu varsayımından hareketle ,şizofrenikler üzerinde yapılan bir çalışmada bu tür kişilerin benlik tasarımlarının normal bireylere göre çok düşük olduğu saptanmıştır (Akt, Balabanlı 1990).

Yukardaki araştırma sonuçları özetlenecek olursa uyumu etkileyen çeşitli değişkenler bulunmakla birlikte sosyal içedönüklük, dışadönüklük ve karışık kişilik özelliklerinin uyumla ilişkisi çeşitli araştırmalarda bir tutarlılık göstermediği sonucuna varılabilir.

ARAŞTIRMANIN GEREKÇESİ VE ÖNEMİ

Yeni yaşantılara ayak uydurmak yeni bir çevreye uyum sağlamak her birey için ayrı bir sorundur. Her birey kendi kişiliği doğrultusunda bir uyum çabası içine girer. Araştırmada ele alınan kişilik özellikleri ve bu özelliklerin uyum düzeyine etkisine ilişkin bilgiler, ruh sağlığı hizmetlerinde çalışan kimselere önemli katkılar getirebilir.

Sosyal içedönüklük ve dışadönüklük kişilik özellikleri ile uyuma ilişkin araştırma bulguları, bireyin yaşadığı toplum ve kendisiyle uyum içinde olabilmesi için sosyal dışadönük veya karışık kişilik özelliğinde olması gereğini ortaya koymaktadır. Bu açıdan bakıldığında farklı cinsiyetdeki bireylerin kişilik yapısı ve sosyal dışadönüklük, sosyal içedönüklük ve karışık kişilik özelliğine sahip kişilerin özelliklerinin bilinmesi konuyla ilgilenen herkese önemli katkılar getirebilir.

Sosyal içedönüklük-dışadönüklük kişilik özellikleri yurt dışında 1920'lerden itibaren literatüre girmiş ve bunların çeşitli değişkenlerle aralarındaki ilişki aranmıştır. Bizde sadece ruh sağlığı kliniklerinde değerlendirmeye tabi tutulan sosyal içedönüklük-dışadönüklük kişilik özelliklerinin tanıtılması ve her iki özelliği birden taşıyan çoğunluk grup olan karışık grubun tanıtılması, bu alandaki yeni araştırmalara ışık tutabilir. Çeşitli araştırmalardan alınan sonuçlar konuya bilimsel katkılar getirebilir.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın evreni ve örnekleme, veri toplama araçları, bilgilerin toplanmasında izlenen işlem yolları ve istatistiksel çözümleme yöntemleri açıklanmıştır.

EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evrenini oluşturmak için 1986-1987 öğretim yılı Bahar döneminde Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsünde yer alan Eğitim Fakültesi'nin Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, Fen Bilimleri Eğitimi Bölümü, Eğitim Bilimleri Bölümü'ne bağlı Anabilim Dallarında her bir sınıf rastlantısal olarak seçilmiş ve yabancı uyruklu öğrenciler dışındaki öğrenciler ele alınmıştır. Evren 1537 öğrenciden oluşmaktadır.

Araştırmanın örnekleme, evrenin kapsadığı bölümlerde okuyan 255 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Her Anabilim Dalından bir sınıf rastlantısal olarak seçilmiştir. Seçilen sınıfların tüm öğrencileri örnekleme alınmıştır. Örneklemin 145'i kız, 110'u erkek öğrencidir. Başlangıçta örnekleme giren öğrenci sayısı bu kadar olmakla birlikte bazı öğrencilerin, araştırmada kullanılan envanterlerin birinde veya her ikisinde de olan eksiklik-

yüksek F puanı alanların profili geçersiz sayılır.K alt testinde 30 madde vardır ve test almadaki savunucu tutumu ölçmeyi amaçlar.

Benzer ölçekler geçerliliği ile ilgili bir çalışmada MMPI ile HKE arasında .50 ile .80 arasında,Sf alt ölçeği ile .50 düzeyinde negatif kolerasyon bulunmuştur. Kolerasyonların negatif çıkması HKE puanlarının yükselmesinin uyumlu oluşu, MMPI da ise puanının yükselmesinin uyumsuzluğu göstermesinden kaynaklanmaktadır (Özgüven 1992).

Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE)

Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE) bireylerin kişilik özellikleri, kişilikle ilgili problemleri, kişisel ve sosyal uyum düzeyleri ile ilgili bilgiler elde etmek amacı ile geliştirilmiştir. Bir terim olarak kişilik, yetenek ve başarı yönleri de dahil olmak üzere bireyin tüm niteliklerini kapsar ve kişinin davranışı bu çok çeşitli niteliklerinin, karmaşık etkileşimlerinin bir ürünü olarak ortaya çıkar. Ancak bu envanterde kullanılan kişilik kavramı bireyin duygu, düşünce ve davranış biçimini içerecek şekilde daha dar bir anlamda kullanılmıştır (Özgüven 1976).

HKE'de, "Kişisel Uyum", Kendini Gerçekleştirme (KG), Duygusal Kararlılık (DK), Nevrotik Eğilimler (NE) ve Psikotik Belirtiler (PB) alt ölçeklerinden, "Sosyal

Uyum" ise, Aile İlişkileri (Aİ), Sosyal İlişkiler (Sİ), Sosyal Normlar (SN), Antisosyal Eğilimler (AE) alt ölçeklerinden oluşmuştur.

HKE'nin Alt Ölçekleri

Hacettepe Kişilik Envanteri'nin toplam puanlara ilişkin iki temel alt ölçeği vardır. Bunlardan biri kişisel uyum (KU) diğeri sosyal uyum (SU) alt ölçekleridir. Kişisel ve sosyal uyum puanlarının da dörder alt ölçeği vardır. Aşağıda bu alt ölçeklerle ilgili daha ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

HKE 'nin Kişisel Uyum Alt Ölçekleri

Kişisel uyum, kendini gerçekleştirme, duygusal kararlılık, nevrotik eğilimler ve psikotik belirtiler olmak üzere dört alt ölçekten oluşmuştur.

Kendini Gerçekleştirme (KG): Kendini gerçekleştirme puanı , kendinin gerçekleştiren kişinin davranış özelliklerinden, kendine güvenme, kendi yeteneklerinin farkında olma, kendi kendine kararlar verebilme, doğru bildiğini söyleme, kabul edildiği ve bir işe yaradığı duygusu içinde olma gibi niteliklerle ilişkilidir.

Puan yükseldikçe bu olumlu niteliklerin bulunundaki niceliğe işaret eder.

Duygusal Kararlılık (DK):Duygusal kararlılık puanı yüksek olan bireylerin duygusal yönden kararlı olduğunu belirtir.Duygusal kararlılık düzeyi yüksek olan bireyler, genellikle kendine güvenen, az üzülen, alıngan olmama özellikleri gösteren kişilerdir. Çoğu kez sakin ve huzurlu bireyler izlenimini verirler. Pek az başkalarından tavsiye isterler. Kendi kararlarını kendileri verme eğilimindedirler. Ortaya çıkan yeni ve yabancı durumlardan çekinmezler.Acil durumlarda acil davranışlar gösterirler.

Duygusal kararlılık puanı düşük olan bireyler, sık sık mutsuzluğa düşerler.Alıngandırlar, çabuk kızarlar. Bu tür kişiler genellikle gergin , kaygılı olurlar. Sıkıntılı durumlarda gözyaşlarını tutamazlar.Karşılaştıkları yeni durumlarda ise ya korkak ve çekingen ya da aşırı düzeyde kavgacı ve atak olurlar.

Nevrotik Eğilimler (NE):Nevrotik belirtileri olan kişiler, kronik yorgunluk , baş ağrısı, uyuyamama, görme güçlükleri,iştahsızlık gibi çeşitli psikosomatik belirtilerin birinden ya da bir kaçından şikayetçidirler. Nevrotik belirtilere sahip olan bu kişiler, duygusal çatışmalarını genellikle fiziksel yollarla ifade etmektedirler. Nevrotik eğilimler, ayrıca benliğini olduğu gibi kabul edememe, mükemmeliyetçi olma , eleştiriye açık olmama gibi davranışları da içerir.

Nevrotik eğilimler puanının yüksek bulunması, aksine bu tür belirtilerin azlığını gösterir.

Psikotik Belirtiler (PB) :Psikotik belirtiler puanı düşük olan bireylerde, insanlardan uzaklaşma ve yalnız kalmayı yeğleme eğilimi, dikkatini bir noktada toplama güçlüğü ve hayal kurma eğilimi gözlenir. Bu bireyler, alıngan ve aşırı duygusaldır. Kendilerine yönelik düşünceleri fazladır.

Psikotik belirtiler puanının yüksek olduğu , aksine normal bir uyum tarzına işaret etmekte ve birey, bağımsız olarak yaşamını sürdürdüğü anlamına gelmektedir.

Sosyal Uyum Alt Ölçekleri

Sosyal uyum, aile ilişkileri,sosyal ilişkiler, sosyal normlar ve anti sosyal eğilimler olmak üzere dört alt ölçekten oluşmaktadır.

Aile İlişkileri (Aİ) : Bu alt ölçekten elde edilen puan , bireyin ailesi ile olan ilişkilerini yansıtır. Puanın yüksek bulunması kişinin anne ve babası, kardeşleri ile dostça ve sağlıklı ilişkiler içinde olduğunu gösterir.Ailesi tarafından tekrar sevildiğini ortaya koyar. Bu tür bireyler, aile üyelerinin normal ölçütler içinde, kendilerinden isteklerde bulunan, ancak belli düzeyde bağımsız olma hakkını onlara tanıyan kişiler

olarak görölürler.Zamanlarının çoğunu aileleri ile birlikte geçirirler ve birlikte etkinlik gösterirler.

Genellikle anne, baba ve kardeşleri ile problemleri olan bireyler aile üyelerini çok otoriter bulurlar, onların kendilerinden çok fazla şey beklediklerini düşünürler.Çok zorunlu haller dışında evde olmaktan kaçınırlar, evden kaçma isteklerini sık sık ifade ederler.

Aile ilişkileri puanının yüksekliği ailesiyle ilişkilerinin olumlu, düşüklüğü ise bu ilişkilerde bir uyumsuzluğa işaretler.

Sosyal ilişkiler (Sİ): Sosyal ilişkiler puanı, bireyin diğer insanlarla olan ilişkilerinin niteliğini belirtir. Puanın yüksek oluşu, sosyal olgunluk yönünden bireyin uyumlu ve sosyal becerilerinin yüksek düzeyde olduğuna işaret eder.Bu kişiler, arkadaşları ve diğer yetişkin gruplar içinde rahat ve mutlu bir görünüm verirler. Konuşmaktan hoşlanırlar ve başkalarının söylediklerine ilgi gösterirler. Başkalarını sever ve başkaları tarafından da sevilirler. Topluluk içinde esnek bir tutumu benimserler, kabul gören davranışlar sergilerler. Kendilerini sosyal durumlara uygun şekilde idare etmesini bilirler.Sosyal ilişkiler puanının yüksekliği diğer insanlarla birlikte oluştaki mutluluk ve uyuma işaret etmektedir.

Sosyal ilişkiler puanının düşük olması ise , bire-

yin sosyal beceriler ve sosyalleşme bakımından durgun olduğu anlamına gelir.Bu kişiler, arkadaş ve yetişkin gruplar içinde iken kendilerini rahat ve mutlu hissetmezler, konuşmaktan ve başkaları ile birlikte olmaktan pek hoşlanmazlar.Dışarıdan gelen sosyal uyarıcılara tepki göstermede isteksiz hareket ederler, ya da hiç tepki göstermezler.

Sosyal Normlar (SN) : Sosyal normlar puanı,uyulması zorunlu yasal durumlarda olduğu kadar, dikkate alınması gereken sosyal kural ve toplum değerlerine ve başkalarının haklarına saygılı olma, bunun yanı sıra kendi istek ve gereksinimlerini de toplumla uzlaşarak, belli ölçülerde bağımsız olma gibi davranışları ölçer.

Sosyal normlar puanının yüksek olması,bireyin başkalarının haklarını anlayışla karşıladığını,kişisel isteklerini grubun gereksinimlerine göre erteleyebildiğini ya da değiştirebildiğini gösterir. Bu kişiler toplumda neyin doğru neyin yanlış olarak kabul edildiğinin bilincindedirler.

Antisosyal Eğilimler (AE) :Bu tür eğilimler gösteren kişiler, genellikle sert ve öfkeyle dolu, kavgacı, incitme isteği duyan, zor kullanmaya eğilimli, öç alma duyguları içinde olan saygısız bireylerdir. Eşyalara, özellikle başkalarının eşyalarına zarar vermekten, bilinçli olarak toplumsal normlara ters düşen davranış-

larda bulunmaktan hoşlanırlar ve bu şekilde doyum sağlamaya çalışırlar.

Antisosyal eğilimler puanının yüksek olması bireyin belli ölçüler içinde bu tür eğilimleri olmadığına işaret eder. Buna karşın düşük olması, bireyin antisosyal eğilimlere sahip olduğunu gösterir.

HKE'nin Puanlanması

Zorumlu seçme tekniğine göre hazırlanan ölçekte cevap seçeneği "Evet" ("E") ve "Hayır" ("H") olmak üzere iki tanedir. Anahtarda belirtilen herbir cevap için bir puan verilir. Alt ölçekler 20' şer maddeden oluşmuştur. Her alt ölçekten elde edilen puanlar 0 ile 20 arasında değişmektedir. "Kişisel Uyum" 80 ve "Sosyal Uyum" 80 olmak üzere envanter 160 maddeden oluşmaktadır. Puanın yükselmesi bireyin uyum düzeyinin yüksek, düşmesi ise uyum düzeyinin düşük olduğunu işaret eder.

Kişisel Uyum Toplam Puanı: Kendini gerçekleştirme, Duygusal Kararlılık, Nevrotik Eğilimler, Psikotik Belirtiler alt ölçeklerinden elde edilen puanların toplamından oluşmaktadır.

Sosyal Uyum Toplam puanı: Aile ilişkileri, Sosyal ilişkiler, Sosyal Normlar, Antisosyal Eğilimler alt ölçeklerinden elde edilen puanların toplamından oluşmaktadır.

Genel Uyum Toplam Puanı: Kişisel ve Sosyal Uyum
puanlarının toplamından oluşmaktadır.

Geçerlik Puanı (G) : Bireylerin envanteri cevaplandırma davranışının geçerliğini verir. Sekiz maddeden oluşmuştur. Deneğin toplam geçerlik puanı sekiz üzerinden beş ve daha az ise doldurulan cevap kağıdı geçersiz sayılır.

Araştırmada toplam puanlara ilişkin "Kişisel ve Sosyal Uyum" alt ölçekleri kullanılmıştır.

HKE'nin Güvenirliği

Özgüven (1976-1982), farklı gruplar üzerinde testin tekrarı yöntemi ile yaptığı güvenilirlik çalışmasında, envanterin alt ölçekleri ile birlikte güvenilirlik katsayısını ortalama 0.82 dolayında bulmuştur.

Kızıltan (1982) üniversite öğrencileri üzerinde onbeş gün aralıkla envanteri iki kez uygulayarak, iki uygulama sonuçları üzerindeki korelasyona bakmış ve toplam puanların güvenilirlik katsayılarını "Kişisel Uyum" için 0.93, "Sosyal Uyum" için 0.84 ve "Genel Uyum" için 0.92 olarak bulmuştur.

Aslan (1991) "HKE" üzerinde bir güvenirlik çalışması yapmıştır. Kuder Richard'son-21 eşitliğini kullanarak yapılan "Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE)"nin güvenirlik katsayıları "Kişisel Uyum" için 0.88, "Sosyal Uyum" için ise 0.80 olarak bulunmuştur.

Araştırmacının kendisi de, Soyer (1992) HKE üzerinde bir güvenirlik çalışması yapmıştır. Kuder-Richard'son 21 eşitliğini kullanarak yapılan "Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE)"nin güvenirlik katsayıları "Kişisel Uyum" için 0.84, "Sosyal Uyum" için 0.86, "Genel Uyum" için 0.89 olarak bulunmuştur.

HKE'nin Geçerliği

Hacettepe Kişilik Envanterinin geçerlik çalışmaları çeşitli yöntemlerle yapılmıştır. Envanterin önemli amacı normalden sapmış ya da sapma eğilimi gösteren kişileri normal sınırlar içinde olan bireylerden ayırabilmek olduğu için, normal gruplarla psikiyatri kliniklerinde psikotik ve nevrotik vak'a tanısı konmuş bireylere HKE

uygulanmış bu iki grubun HKE'nin toplam ve alt ölçeklerinden aldıkları puanlar birbirleri ile karşılaştırılmışlardır. Çeşitli gruplar üzerinde yapılan bu tür çalışmalarda sağlıklı ve sağlıklı gruplar ortalamaları arasındaki farklar tüm puanlar için pek çoğunda 0.01'in ötesinde önemi bulunmuştur. Sonuç olarak HKE'nin tümüyle ve

alt ölçekleriyle klinik vak'aları normal bireylerden ayırabildiği sonucuna varılmıştır.

Geçerlikle ilgili diğer çalışmalar, "benzer ölçekler geçerliği"nin araştırılması şeklinde olmuştur. Bu amaçla, MMPI ve HKE yaklaşık 100 kişilik üniversite düzeyindeki bir gruba uygulanmış, MMPI'nin üç geçerlik ve on klinik alt ölçeklerine ilişkin puanlarla, HKE'nin sekiz alt ölçeği ile üç toplam puanı arasındaki korelasyonlar bulunmuştur. Elde edilen Hacettepe Kişilik Envanteri'nin kişisel uyum, sosyal uyum ve genel uyum toplam puanları ile, MMPI'nin şizofreni puanı ile ortalama $-.77$, psikasteni ile $-.65$, paranoya puanı ile $-.60$, hipokondri puanı ile $.56$, psikotik sapma puanı ile $-.55$, depresyon puanı ile $-.53$ ve sosyal içe dönüklük puanı ile $-.50$ olmak üzere, $.50$ ile $.80$ arasında değişen negatif korelasyonlar bulunmuştur.

Alt ölçeklere ilişkin korelasyonlar ise çoğunluğu $.50$ 'nin üstünde olmak üzere $.40$ ile $.78$ arasında değişmiştir. Korelasyonların negatif çıkması, HKE puanlarının yükselmesinin uyumlu oluşu, MMPI'dan ise puanın yükselmesinin uyumsuzluğu göstermesinden kaynaklanmaktadır.

Kaygı Envanteri'nin sürekli kaygı puanı ile HKE puanları arasındaki korelasyonlara ilişkin bir geçerlik çalışmasında da sürekli kaygı ile toplam puanlar arasında ortalama $.55$ ve alt ölçekler ile kaygı puanı arasında ise

ortalama .43 civarında negatif bir korelasyon bulunmuştur.

İŞLEM YOLU

Verilerin toplanması aşamasında, Minnesota Kişilik Envanteri Sosyal İçedönüklük (MMPI- Sİ) ve Hacettepe Kişilik Envanteri (HKE) bireylere tek oturumda ve bizzat araştırmacı tarafından 1986-1987 öğretim yılı bahar sömestri döneminde uygulanmıştır.

Örnekleme giren öğrencilerin bulunduğu bölümlerden izin alınarak, ders saatleri içinde veri toplama araçları uygulanmıştır. Araştırmanın amacı anlatılarak, araçların cevaplanmasında içten ve dikkatli bir tutum izlemelerinin önemi üzerinde durulmuştur. Daha sonra öğrencilere ad ve soyadlarının yazılmasının isteğe bağlı olduğu, rumuz yazılacaksa her iki envanter cevap anahtarına da aynı rumuzun yazılması ve özellikle cinsiyetin mutlaka belirtilmesi söylenmiştir. Ayrıca araştırmada gizlilik ilkesine uyulmaya özen gösterileceği belirtilmiştir.

Veri toplama araçları öğrencilere dağıtıldıktan sonra, envanterlerle ilgili açıklamalar okunmuş, cevaplamaların nasıl yapılacağı açıklanmıştır. İki aracın uygulanması her sınıf için bir ders saatini almıştır. Uygulama 1986-1987 öğretim yılının nisan ayında başlanmış Mayıs

ayında tamamlanmıştır.

VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Öncelikle Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri-Sosyal İçedönüklük alt testinden alınan puanlar Kız-Erkek oluşa göre standart T puanına çevrilmiş ve puanlar 50 orta nokta olmak üzere bir standart sapma esasına göre üç gruba ayrılmıştır. Her bir grup kız ve erkek olmak üzere iki gruba ayrılmıştır. Ortalaması 50 olmak üzere (-) (+) 1 standart sapma arasında kalan puanları olanlar "Karışık" gurubu oluşturmuştur. (+) 1 standart sapmanın üstünde olanlar "sosyal içedönük" grubu ve (-) 1 standart sapmanın altında olanlar ise "sosyal dışadönük" grubu oluşturmuştur. Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri-Sosyal İçedönüklük puanına göre üç gruba ayrılmış öğrencilerin Hacettepe Kişilik Envanterinden (HKE) elde edilen puanların ortalamaları ve standart sapmaları belirlenmiş, denenceler doğrultusunda üç grubun uyum düzeyleri ve cinsiyetlerine göre birbiriyle ikişer ikişer karşılaştırılmıştır.

Gruplar arası ortalama farklarının önemli olup olmadığı bağımsız örneklem gruplarına uygulanan t Testi ile kontrol edilmiş, araştırmada hata payı .05 olarak kabul edilmiştir.

BÖLÜM III

BULGULAR

Sosyal içedönük, sosyal dışadönük ve karışık kişilik özelliği gösteren üniversite öğrencilerinin uyum düzeyleri denencelere paralel olarak, genel, sosyal ve kişisel uyum düzeyleri olarak üç ana başlık altında ele alınmış ve her ana başlık içinde denence sırasına göre bulgular ayrı tablolar halinde gösterilmiştir.

1.00.SOSYAL İÇEDÖNÜK,DIŞADÖNÜK VE KARIŞIK KİŞİLİK ÖZELLİĞİ GÖSTEREN ÖĞRENCİLERİN GENEL UYUMLARINA İLİŞKİN BULGULAR

Bu grup altında 12 denence test edilmiş bulunmaktadır. Her denence ile ilgili bulgular denence sırasına göre aşağıda ele alınmıştır.

1.01. Karışık kişilik Özelliği Gösteren Öğrenciler ile Sosyal İçedönüklerin Genel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin genel uyum düzeyinin sosyal içedönüklerden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi test etmek için, karışık kişilik özelliği gösteren öğrenciler ile sosyal içedönük kişilik özelliği gösteren

öğrencilerin genel uyum puanları karşılaştırılmış ve elde edilen analize ilişkin sonuçlar TABLO 1 de gösterilmiştir.

TABLO 1

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenciler İle Sosyal İçedönüklerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değerleri

İstatistik Gruplar	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özelli. gösteren	155	96.00	15.28	3.28	Önemli 0.005
Sosyal İçedönük	24	83.17	13.90		

$t = 1.65 (.05)$
T

Tablo 1'de görüldüğü gibi karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin sayısı 155 iken sosyal içedönükler 24 öğrencidir. Birinci grubun uyum puanları ortalaması 96.00 iken, ikinci grubun ki 83.17 dir. Bu iki ortalama arasındaki farkın t değeri karışık grup lehine olarak 3,28 dir. Bu değer .005 düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Böylece ilgili denence desteklenmiştir. Bir başka deyimle karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin genel uyum düzeyleri, sosyal içedönük öğrencilerinkinden önemli sayılabilecek düzeyde yüksek çıkmıştır.

1.02. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrencileri ile Sosyal Dışadönüklerin Genel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren öğren cilerin genel uyum düzeyinin sosyal dışadönüklerden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi sınamak için, karışık kişilik özelliği gösteren öğrenciler ile sosyal dışadönük öğrencilerin "Genel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve elde edilen analize ilişkin sonuçlar TABLO 2'de sunulmuştur.

TABLO 2

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenciler İle Sosyal Dışadönüklerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değerleri

İstatistik Gruplar	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özell.gösteren.	155	96.00	15.28	7.38	Önemli .0005
Sosyal Dışadönük	42	115.12	13.37		

$t = 1.65 (.05)$

T

TABLO 2'de görüldüğü sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren 42 öğrencinin genel uyum düzeyine ilişkin ortalama 115.12 iken, karışık kişilik özelliği gösteren 155 öğrencininki 96 çıkmıştır.Bu iki ortalama arasın-

daki farkın t değeri sosyal dışadönük grup lehine olarak 7.38 dir.Bu değer .0005 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.An-
cak bu farkın denencede ifade edilen yönde olmayıp bunun
tam tersine, sosyal dışadönük grup lehine bulunmuş ve
böylece ilgili denence reddedilmiştir.

1.03.Sosyal Dışadönük Öğrenciler ile Sosyal İçedönükle- rin Genel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal dışadönük öğrencilerin
genel uyum düzeyinin sosyal içedönüklerden daha yüksek
olacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi test etmek için 42
kişiden oluşan sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren
öğrenciler ile 24 kişiden oluşan sosyal içedönük kişilik
özelliği gösteren öğrencilerin "Genel Uyum" puanları kar-
şılaştırılmış ve elde edilen analiz sonuçları TABLO 3'de
gösterilmiştir.

TABLO 3

Sosyal Dışadönük Öğrenciler ile Sosyal İçedönüklerin
Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması
n Sayıları, t Değerleri

İstatistik Gruplar	n	$\bar{x}$	S	t değeri	Önem Düzeyi
Sosyal Dışadönük	42	115.12	13.37	9.20	Önemli .0005
Sosyal İçedönük	24	83.17	13.90		

$t = 1.65 (.05)$

T

TABLO 3' de görüldüğü gibi sosyal dışadönük 42 öğ-

renciye ilişkin ortalama 115.12 iken , sosyal içedönük 24 öğrencinininki 83.17 dir.Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonuçlarına göre fark sosyal dışadönüklerin lehine .0005 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuç, ilgili denenceyi desteklemiş olup sosyal dışadönüklerin genel uyum düzeylerinin, sosyal içedönüklere göre daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

1.04. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Erkek Öğrencilerin Genel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin genel uyum düzeyinin sosyal içedönük erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu ifade edilmişti. Bu denenceyi sınamak için karışık kişilik özelliği gösteren 71 erkek öğrenci ile sosyal içedönük 13 erkek öğrencinin "Genel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 4'de gösterilmiştir.

TABLO 4' de görüldüğü gibi karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilere ilişkin ortalama 97.65 iken, sosyal içedönük erkek öğrencilerininki 82.85 tir.

TABLO 4

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Erkek Öğrencilerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t Değerleri

İstatistik ERKEKLER	n	$\bar{x}$	S	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özell.gösteren	71	97.65	15.04	3.23	Önemli .01
Sosyal İçedönük	13	82.85	15.88		

$$t = 1.65 (.05)$$

T

Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonuçlarına göre fark karışık özellik gösteren erkekler lehine .01 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuç ilgili denenceyi desteklemiş olup karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin "Genel Uyum" düzeyleri sosyal içedönük erkek öğrencilerinkinden daha yüksek çıkmıştır.

1.05. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Kız Öğrencilerin Genel Uyum Düzeyleri

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren

ren kız öğrencilerin genel uyum düzeyinin sosyal içedönük kız öğrencilerinkinden daha yüksek olduğu ifade edilmiştir. Bu denenceyi sınamak için karışık kişilik özelliği gösteren 84 kız öğrenci ile sosyal içedönük 11 kız öğrencinin "Genel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 5'de gösterilmiştir.

TABLO 5

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Kız Öğrencilerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t Değerleri

İstatistik KIZLAR	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özelli.gösteren	84	94.61	15.34	6.39	Önemli .001
Sosyal içedönük	11	83.55	11.10		

t =1.65 (.05)

T

TABLO 5'de karışık kişilik özelliği gösteren kız öğrencilere ilişkin ortalama 94.61 iken, sosyal içedönük kız öğrencilerinki 83.55 tir. Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonuçlarına göre fark karışık kişilik özelliği gösteren grup lehine .001 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuç denenceyi destekler niteliktedir.Böylece karışık kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerin "Genel Uyum" düzeylerinin sosyal içedönük kız öğrencilerine göre

daha yüksek bulunmuştur.

**1.06. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler
ile Sosyal Dışadönük Erkek Öğrencilerin Genel Uyum Düzey-
leri :**

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin genel uyum düzeyinin sosyal dışadönük erkek öğrencilerinkinden daha yüksek olduğu ifade edilmişti. Bu denenceyi test etmek için karışık kişilik özelliği gösteren 71 erkek öğrenci ile sosyal dışadönük 20 erkek öğrencinin "Genel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 6'da gösterilmiştir.

TABLO 6

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Erkek Öğrencilerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t Değerleri

İstatistik ERKEKLER	n	- x	s	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özell.gösteren	71	97.65	15.04	5.33	Önemli .001
Sosyal Dışadönük	20	117.80	14.58		

$$t = 1.65 (.05)$$

T

TABLO 6'da görüldüğü gibi sosyal dışadönük erkek

öğrencilerin ortalaması 117.80 iken, karışık özellik gösteren erkeklerin ortalaması 97.65 dir. Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucuna göre fark .001 düzeyinde sosyal dışadönük erkeklerin lehine anlamlı bulunmuştur.

Elde edilen bulgular karışık nitelik gösteren erkeklerin genel uyum düzeylerinin sosyal dışadönük erkeklerden daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi desteklemediği gibi tam tersi bir sonuç elde edilmiştir. Bir başka deyişle karışık nitelikteki erkeklerin genel uyum düzeyleri sosyal dışadönük erkeklerinkinden önemli sayılabilecek düzeyde düşük çıkmıştır.

1.07 Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız Öğrenciler İle Sosyal Dışadönük Kız Öğrencilerin Genel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerin genel uyum düzeyinin sosyal dışadönük kız öğrencilerinkinden daha yüksek olduğu ifade edilmişti .Bu denenceyi sınamak için karışık kişilik özelliği gösteren 84 kız öğrenci ile sosyal dışadönük 22 kız öğrencinin "Genel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 7 'de gösterilmiştir.

TABLO 7

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Kız Öğrencilerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t Değerleri

İstatistik KIZLAR	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özelli.gösteren	84	94.61	15.34	5.14	Önemli .005
Sosyal Dışadönük	22	112.68	11.65		

$$t = 1.65 (.05)$$

T

TABLO 7'de görüldüğü gibi sosyal dışadönük kız öğrencilerin ortalaması 112.68 iken, karışık kızların ortalaması 94.61 dir. Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucuna göre fark .005 düzeyinde sosyal dışadönük kızların lehine anlamlı bulunmuştur.

Elde edilen bulgular karışık kişilik özelliği gösteren kızların genel uyum düzeyinin, sosyal dışadönük kızlardan daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi destekler nitelikte olmadığı gibi tam tersi bir sonuç çıkmıştır. Bir başka deyişle sosyal içedönüklük ve dışadönüklük yönünden karışık kişilik özelliği gösteren kızların genel uyum düzeyleri sosyal dışadönük kızlarınkinden önemli sayılabilecek düzeyde düşük çıkmıştır.

1.08.Sosyal Dışadönük Erkek Öğrenciler İle Sosyal İçedönük Erkek Öğrencilerin Genel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal dışadönük erkek öğrencilerin genel uyum düzeylerinin sosyal içedönük erkek öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi test etmek için sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren 20 erkek öğrenci ile sosyal içedönük 13 erkek öğrencinin "Genel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 8'de gösterilmiştir.

TABLO 8

Sosyal Dışadönük Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler İle Sosyal İçedönük Erkek Öğrencilerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması

n Sayıları, t Değeri

İstatistik Erkekler	n	$\bar{x}$	S	t değeri	Önem Düzeyi
Sosyal Dışadönük	20	117.80	14.58	6.50	Önemli .001
Sosyal İçedönük	13	82.85	15.88		

$$t = 1.70 (.05)$$

T

TABLO 8' de sosyal dışadönük erkeklere ilişkin ortalama 117.80 iken, sosyal içedönüklerin 82.85 bulunmuştur. Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına

ilişkin t testi sonuçlarına göre bu fark sosyal dışadönüklerin lehine .001 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuç, sosyal dışadönük erkeklerin genel uyum düzeylerinin içedönüklere göre daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi destekler niteliktedir.

1.09.Sosyal Dışadönük Kız Öğrenciler İle Sosyal İçedönük Kız Öğrencilerin Genel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal dışadönük kız öğrencilerin genel uyum düzeylerinin sosyal içedönük kız öğrencilerinkinden daha yüksek olduğu ifade edilmişti . Bu denenceyi test etmek için sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren 22 kız öğrenci ile sosyal içedönük 11 kız öğrencinin "Genel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 9'da gösterilmiştir.

TABLO 9'da görüldüğü gibi birinci grubun ortalaması 112.68 iken ikinci grubun ortalaması 83.55 dir.Bu iki ortalama arasındaki farkın t değeri ilk grup lehine olarak 6.88 dir. Bu değer .005 düzende anlamlı bulunmuştur.

TABLO 9

Sosyal Dışadönük Kişilik Özelliği Gösteren kız Öğrenciler
İle Sosyal İçedönük Kız Öğrencilerin Genel Uyum
Puanları Ortalaması, Standart Sapması,
n Sayıları, t Değeri

İstatistik Kızlar	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Sosyal Dışadönük	22	112.68	11.65	6.88	Önemli .005
Sosyal İçedönük	13	82.85	15.88		

t = 1.70 (.05)
T

Bu sonuç, sosyal dışadönük kızların genel uyum düzeylerinin içedönük kızlara göre daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi destekler niteliktedir.

1.10. Sosyal İçedönüklük ve Dışadönüklük Yönünden Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler İle Kız Öğren- cilerin Genel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal içedönüklük ve dışadönük-
lük yönünden karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğ-
rencilerin genel uyum düzeylerinin aynı özelliği gösteren
kız öğrencilerinkinden farklı olmayacağı ifade edilmişti.

Bu denenceyi test etmek için karışık kişilik özelliği gösteren 71 erkek öğrenci ile 84 kız öğrencinin "Genel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 10'da gösterilmiştir.

TABLO 10

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Genel Uyum Puanları Ortalaması, Stanadart Sapması, n Sayıları, t Değeri

İstatistik Karışık Kişilik Özell.Gösteren	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Erkek	71	97.65	15.04	1.25	Önemsiz
Kız	84	94.61	15.34		

$$t = 1.65 (.05)$$

T

TABLO 10'da görüldüğü gibi birinci grubun ortalaması 97.65 iken ikinci grubun ortalaması 94.61 dir.Bu iki ortalama arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucu iki grup arasındaki farkın öneml olmadığını göstermiştir.Bu sonuç denenceyi destekler nitelikte olup karışık kişilik özelliği gösteren kız ve erkek öğrencilerin uyumları birbirinden farklı değildir.

1.11. Sosyal İçedönük Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Genel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal içedönük erkek öğrencilerin genel uyum düzeylerinin aynı özelliği gösteren kız öğrencilerinkinden farklı olmayacağı ifade edilmişti . Bu denenceyi test etmek için sosyal içedönük kişilik özelliği gösteren 13 erkek öğrenci ile 11 kız öğrencinin "Genel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 11'de gösterilmiştir.

TABLO 11

**Sosyal İçedönük Erkek ve Kız Öğrencilerin
Genel Uyum Puanları Ortalaması,
Stanadart Sapması, n Sayıları, t Değeri**

İstatistik Sosyal İçedönük	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Erkek	13	82.85	15.88	.13	Önemsiz
Kız	11	83.55	11.10		

$$t = 1.65 (.05)$$

TABLO 11'de görüldüğü gibi birinci grubun ortalaması 82.85 iken ikinci grubun ortalaması 83.55 tir.Bu iki ortalama arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucu iki grup arasındaki farkın önemli ol-

madığını göstermiştir. Bu sonuç denenceyi destekler nitelikte olup sosyal içedönük kız ve erkek öğrencilerin uyum düzeyleri birbirinden farklı değildir.

1.11. Sosyal Dışadönük Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler İle Kız Öğrencilerin Genel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal dışadönük erkek öğrencilerin genel uyum düzeylerinin aynı özelliği gösteren kız öğrencilerinkinden farklı olmayacağı ifade edilmişti . Bu denenceyi test etmek için sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren 20 erkek öğrenci ile 22 kız öğrencinin "Genel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 12'de gösterilmiştir.

TABLO 12

Sosyal Dışadönük Erkek ve Kız Öğrencilerin
Genel Uyum Puanları Ortalaması,
Stanadart Sapması, n Sayıları, t Değeri

İstatistik Sosyal Dışadön.	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Erkek	20	117.80	14.58	1.25	Önemsiz
Kız	22	112.68	11.65		

$$t = 1.65 (.05)$$

T

TABLO 12'de görüldüğü gibi birinci grubun ortala-

ması 117.80 iken, ikinci grubun ortalaması 112.68 dir. Bu iki ortalama arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucu iki grup arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir. Bu sonuç denenceyi destekler niteliktedir.

2.00. SOSYAL İÇEDÖNÜK, DIŞADÖNÜK VE KARIŞIK KİŞİLİK ÖZELLİĞİ GÖSTEREN ÖĞRENCİLERİN SOSYAL UYUMLARINA İLİŞKİN BULGULAR

Bu grup altında 12 denence test edilmiş bulunmaktadır. Her denence ile ilgili bulgular denence sırasına göre aşağıda ele alınmıştır.

2.01. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede Karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin sosyal içedönük öğrencilerinkinden yüksek olacağı ifade edilmişti.

Bu denenceyi sınamak için karışık kişilik özelliği gösteren 155 öğrenci ile sosyal içedönük 24 öğrencinin "sosyal uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 13'de gösterilmiştir.

TABLO 13

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenciler İle Sosyal İçedönük Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t Değeri

İstatistik Gruplar	n	$\bar{x}$	S	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özelli.gösteren	155	51.81	7.98	2.83	Önemli .010
Sosyal içedönük	24	46.92	7.09		

$$t = 1.64 (.05)$$

T

TABLO 13'de karışık gruba ilişkin ortalama 51.81 iken sosyal içedönüklerinki 46.92 dir. Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t Testi sonuçlarına göre fark karışık grup lehine .01 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuç karışık grubun sosyal uyum düzeyinin içedönük grupdan daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi destekler niteliktedir.

2.02. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin sosyal dışadönük öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı ifade edilmiş-

ti. Bu denenceyi sınamak için karışık kişilik özelliği gösteren 155 öğrenci ile sosyal dışadönük 42 öğrencinin "Sosyal Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 14'de gösterilmiştir.

TABLO 14

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenciler İle Sosyal Dışadönük Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t Değeri

İstatistik Gruplar	n	$\bar{x}$	S	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özelliğ.gösteren	155	51.81	7.98	6.04	Önemli .001
Sosyal Dışadönükler	42	59.76	5.78		

$$t = 1.64 (.05)$$

T

TABLO 14'de görüldüğü gibi sosyal dışadönük gruba ilişkin ortalamanın 59.76 olmasına karşın, karışık gruba ait ortalama 51.81 dir. Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucuna göre fark .001 düzeyinde sosyal dışadönük grubun lehine anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuç karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin sosyal dışadönüklerden daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi desteklemediği

gibi tam tersine bir durum ortaya koymuştur. Bir başka ifadeyle karışık grubun sosyal uyum düzeyi, sosyal dışadönük grubunkinden önemli sayılacak düzeyde düşük çıkmıştır.

2.03. Sosyal Dışadönük Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal dışadönük öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin sosyal içedönük öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu deneyi test etmek için dışadönük kişilik özelliği gösteren 42 öğrenci ile sosyal içedönük 24 öğrencinin "sosyal uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 15'da sunulmuştur.

TABLO 15

Sosyal Dışadönük Öğrenciler ile Sosyal İçedönüklerin
Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması
n Sayıları, t Değerleri

İstatistik Gruplar	n	$\bar{x}$	s	t değeri	Önem Düzeyi
Sosyal Dışadönük	42	59.76	5.78	7.98	Önemli .001
Sosyal İçedönük	24	46.92	7.09		

$$t = 1.65 (.05)$$

T

TABLO 15'da görüldüğü gibi sosyal dışadönük öğ-

rencilere ilişkin ortalama 59.76 iken içedönük öğrenci grubuna ait ortalama 46.92 dir.Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t Testi sonucunda bu fark $P<.001$ düzeyinde sosyal dışadönüklerin lehine anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuç ilgili denenceyi desteklemiş bir başka deyimle , sosyal dışadönüklerin sosyal uyum düzeyleri, sosyal içedönüklerden daha yüksek bulunmuştur.

2.04. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Sosyal içedönük Erkek Öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin sosyal içedönük erkek öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi test etmek için karışık kişilik özelliği gösteren 71 erkek öğrenci ile sosyal içedönük 13 erkek öğrencinin "sosyal uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 16'da sunulmuştur.

TABLO 16

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Erkek Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t Değerleri

İstatistik ERKEKLER	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özell.gösteren	71	52.59	8.21	2.48	Önemli .02
Sosyal İçedönük	13	46.54	7.41		

t =1.65 (.05)

T

Tablo 16'da görüldüğü gibi karışık kişilik özel - liği gösteren erkek öğrencilere ilişkin ortalama, sosyal içedönük erkek öğrencilerinkinden daha yüksektir. Ortala- malar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t tes- ti sonuçlarına göre fark karışık grup lehine .02 düze- yinde anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuç karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin Sosyal Uyum düzeylerinin sosyal içedönük er- kek öğrencilere göre daha yüksek olacağı şeklindeki de- nenceyi destekler niteliktedir.

2.05. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız Öğrenciler ile Sosyal İçedönük kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyle- ri :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği göste-

ren kız öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin, sosyal içedönük kız öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi sınamak için karışık kişilik özelliği gösteren 84 kız öğrenciyle sosyal içedönük 11 kız öğrencinin "Sosyal uyum puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 17'de gösterilmiştir.

TABLO 17

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t değerleri

İstatistik KIZLAR	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özell.gösteren	84	51.15	7.75	1.55	Önemsiz
Sosyal içedönük	11	47.36	6.68		

$$t = 1.65 (.05)$$

T

TABLO 17'de görüldüğü gibi karışık kız grubu ile içedönük kız grubunun ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucu iki grup arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir.

Bu sonuç, karışık kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerin "Sosyal Uyum" düzeylerinin sosyal içedönük kız öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi destekler nitelikte olmayıp karışık kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerle sosyal içedönük kız öğren-

cilerin genel uyum düzeyleri arasında önemli bir fark gözlenmemiştir.

2.06. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Erkek Öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin, sosyal dışadönük erkek öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi test etmek için karışık kişilik özelliği gösteren 71 erkek öğrenci ile sosyal dışadönük 20 erkek öğrencinin "Sosyal Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 18'de sunulmuştur.

TABLO 18

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Erkek Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t Değerleri

İstatistik ERKEKLER	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özell.gösteren	71	52.59	8.21	3.96	Önemli .001
Sosyal Dışadönük	20	60.55	6.97		

$$t = 1.65 (.05)$$

T

TABLO 18'de görüldüğü gibi karışık kişilik özel-

liği gösteren erkeklerin ortalaması 52.59 iken, dışadönük erkeklerin ortalaması daha yüksek olup 60.55 dir. Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucuna göre fark .001 düzeyinde sosyal dışadönük erkeklerin lehine anlamlı bulunmuştur.

Elde edilen bulgular karışık kişilik özelliği gösteren erkeklerin sosyal uyum düzeylerinin sosyal dışadönük erkeklerden daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi destekler nitelikte olmadığı gibi tam tersi bir sonuç elde edilmiştir. Bir başka deyişle karışık kişilik özelliği gösteren erkeklerin sosyal uyum düzeyleri sosyal dışadönük erkeklerinkinden önemli sayılabilecek düzeyde düşük çıkmıştır.

2.07. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin, sosyal dışadönük kız öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi sınamak için karışık kişilik özelliği gösteren 84 kız öğrenci ile sosyal dışadönük 22 kız öğrencinin "Sosyal Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 19'da gösterilmiştir.

TABLO 19

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız Öğrenciler İle Sosyal Dışadönük Kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t Değerleri

İstatistik KIZLAR	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özelli.gösteren	84	51.15	7.75	4.61	Önemli .001
Sosyal Dışadönük	22	59.05	4.31		

$$t = 1.65 (.05)$$

T

TABLO 19'da görüldüğü gibi sosyal dışadönük kız öğrencilerin ortalaması, karışık kızların ortalamasından daha düşüktür. Ortalamalar arasındaki fark önemli sayılabilecek düzeyde yüksektir. Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t Testi sonucu dışadönük grup lehine .001 düzeyde anlamlı bulunmuştur.

Elde edilen bulgular karışık kişilik özelliği gösteren kızların sosyal uyum düzeyinin, sosyal dışadönük kızlardan daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi destekler nitelikte olmadığı gibi tam tersi bir sonuç ortaya koymuştur. Bir başka deyişle karışık kişilik özelliği gösteren kızların sosyal uyum düzeyleri, sosyaldışadönük kızlarınkinden önemli sayılabilecek düzeyde düşük çıkmıştır.

2.08. Sosyal Dışadönük Erkek Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Erkek Öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal dışadönük erkek öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin, sosyal içedönük erkek öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi test etmek için sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren 20 erkek öğrenci ile sosyal içedönük 13 erkek öğrencinin "Sosyal Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 20'de gösterilmiştir.

TABLO 20

Sosyal Dışadönük Gösteren Erkek Öğrenciler ile
Sosyal İçedönük Erkek Öğrencilerin Sosyal Uyum
Puanları Ortalaması, Standart Sapması ,
n Sayıları, t Değeri

İstatistik Erkekler	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Sosyal Dışadönük	20	60.55	6.97	5.51	Önemli .001
Sosyal İçedönük	13	46.54	7.41		

$$t = 1.69 (.05)$$

T

TABLO 20' de sosyal dışadönük erkeklere ilişkin ortalamanın 60.55, sosyal içedönüklerinki ise 46.54 tür. Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin

t testi sonuçlarına göre bu fark sosyal dışadönük erkeklerin lehine .001 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuç, sosyal dışadönük erkeklerin sosyal uyum düzeylerinin içedönük erkeklerinkinden daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi destekler niteliktedir.

2.09. Sosyal Dışadönük Kız Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal dışadönük kız öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin, sosyal içedönük kız öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi test etmek için sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren 22 kız öğrenci ile sosyal içedönük 11 kız öğrencinin "Sosyal Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 21'de gösterilmiştir.

TABLO 21

Sosyal Dışadönük Kişilik Özelliği Gösteren kız Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması n Sayıları, t Değeri

İstatistik Kızlar	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Sosyal Dışadönük	22	59.05	4.31	6.10	Önemli .001
Sosyal İçedönük	13	47.36	6.68		

$$t = 1.69 (.05)$$

T

TABLO 21'de görüldüğü gibi sosyal dışadönük kız-

ların ortalaması 59.05 olarak, sosyal içedönük kızların 47.36 olan ortalamasından daha yüksektir. Ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucu sosyal dışadönük kızların lehine .001 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuç, sosyal dışadönük kızların sosyal uyum düzeylerinin içedönük kızlara göre daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi destekler niteliktedir.

2.10. Sosyal içedönüklük ve Dışadönüklük Yönünden Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal içedönüklük ve dışadönüklük yönünden karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin kız öğrencilerinden farklı olmayacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi test etmek için karışık kişilik özelliği gösteren 71 erkek öğrenci ile 84 kız öğrencinin "Sosyal Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 22'de gösterilmiştir.

TABLO 22

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler
İle Kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması,
Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri

İstatistik Karışık Kişilik Özell. Gösteren	n n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Erkek	71	52.59	8.21	1.12	önemsiz
Kız	84	51.15	7.75		

$$t = 1.65 (.05)$$

T

TABLO 22'de görüldüğü gibi birinci grubun ortalaması 52.59 iken , ikinci grubun ortalaması 51.15 dir. Ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucu iki grup arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir. Bu sonuç denenceyi destekler nitelikte olup karışık kişilik özelliği gösteren kız ve erkek öğrencilerin uyum düzeyleri birbirinden farklı değildir.

2.11. Sosyal İçedönüklük Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal içedönük erkek öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin, kız öğrencilerinkinden farklı olmayacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi test etmek için sosyal içedönük kişilik özelliği gösteren 13 er-

kek öğrenci ile 11 kız öğrencinin "Sosyal Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin bulgular TABLO 23'de gösterilmiştir.

TABLO 23

Sosyal İçedönük Kişilik Özelliği Gösteren kız Öğrenciler
ile Erkek Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları
Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri

İstatistik Sosyal İçedönük	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Erkek	13	46.54	7.41	.28	Önemsiz
Kız	11	47.36	6.68		

$$t = 1.65 (.05)$$

T

TABLO 23'de görüldüğü gibi sosyal içedönük erkeklerin ortalaması 46.54 iken, kızların ortalaması 47.36 dır. Ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucu iki grup arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir.

Bu sonuç denenceyi destekler nitelikte olup sosyal içedönük kız ve erkek öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri birbirinden farklı değildir.

2.12. Sosyal Dışadönük Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal dışadönük erkek öğrencilerin sosyal uyum düzeylerinin, kız öğrencilerininkinden farklı olmayacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi test etmek için sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren 20 erkek öğrenci ile 22 kız öğrencinin "Sosyal Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 22' de gösterilmiştir.

TABLO 24

Sosyal Dışadönük Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması , n Sayıları ve t Değeri

İstatistik Sosyal Dışadön	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Erkek	20	60.55	6.97	.09	Önemsiz
Kız	22	59.05	4.31		

$$t = 1.65 (.05)$$

T

TABLO 24'de görüldüğü gibi sosyal dışadönük erkeklerin ortalaması 60.55 iken , kızların ortalaması 59.05 dir. Ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucu bu iki grup arasındaki

farkın önemli olmadığını göstermiştir.

Bu sonuç denenceyi destekler nitelikte olup sosyal dışadönük kız ve erkek öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri birbirinden farklı değildir.

3.00.SOSYAL İÇEDÖNÜK, DIŞADÖNÜK VE KARIŞIK KİŞİLİK ÖZELLİĞİ GÖSTEREN ÖĞRENCİLERİN KİŞİSEL UYUMLARINA İLİŞKİN BULGULAR

Bu grup altında gene 12 denence test edilmiş bulunmaktadır. Her denence ile ilgili bulgular denence sırasına göre aşağıda ele alınmıştır.

3.01. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin kişisel uyum düzeylerinin sosyal içedönük öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı ifade edilmiştir. Bu denenceyi sınamak için karışık kişilik özelliği gösteren 155 öğrenci ile sosyal içedönük 24 öğrencinin "Kişisel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 25'de gösterilmiştir.

TABLO 25

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t Değeri

İstatistik Gruplar	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özelli.gösteren	155	44.03	9.53	3.68	Önemli .001
Sosyal içedönük	24	36.46	8.34		

t =1.64 (.05)

T

TABLO 25'de karışık gruba ilişkin ortalamanın 44.03 olarak, sosyal içedönüklere ilişkin 36.46 olan ortalamadan daha yüksek olduğu görülmektedir.

Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucu karışık grup lehine .001 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuç karışık kişilik özelliği gösteren grubun kişisel uyum düzeyinin sosyal içedönük grubunkinden daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi destekler niteliktedir.

3.02. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gös-

teren öğrencilerin kişisel uyum düzeylerinin sosyal dışadönük öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi sınamak için karışık kişilik özelliği gösteren 155 öğrenci ile sosyal dışadönük 42 öğrencinin "Kişisel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 26'da sunulmuştur.

TABLO 26

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenciler İle Sosyal Dışadönük Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t Değeri

İstatistik Gruplar	n	$\bar{x}$	S	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özelli.gösteren	155	44.03	9.53	6.92	Önemli .001
Sosyal Dışadönükler	42	55.36	8.99		

$t = 1.64$ (.05)

T

TABLO 26'da sosyal dışadönük gruba ilişkin ortalamasının, karışık gruba ait ortalamadan daha yüksek olduğu görülmektedir. Ortalamalar arasındaki fark önemli düzeyde yüksektir. Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucu dışadönük grubun lehine .001 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuç karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin kişisel uyum düzeylerinin sosyal dışadönüklerden

daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi destekler nitelikte olmadığı gibi tam tersi bir sonucu ortaya koymuştur. Bir başka ifadeyle karışık grubun kişisel uyum düzeyi, sosyal dışadönük grubunkinden önemli sayılacak düzeyde düşük çıkmıştır.

3.03. Sosyal Dışadönük Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal dışadönük öğrencilerin kişisel uyum düzeylerinin sosyal içedönük öğrencilerinden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi test etmek için dışadönük kişilik özelliği gösteren 42 öğrenci ile sosyal içedönük 24 öğrencinin "kişisel uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 27'de sunulmuştur.

TABLO 27

Sosyal Dışadönük Öğrenciler ile Sosyal İçedönüklerin
Kişisel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması
n Sayıları, t Değerleri

İstatistik Gruplar	n	$\bar{x}$	S	t değeri	Önem Düzeyi
Sosyal Dışadönük	42	55.36	8.99	8.43	Önemli .0005
Sosyal İçedönük	24	36.46	8.34		

t =1.66 (.05)

T

TABLO 27'de görüldüğü gibi sosyal dışadönük gru-

bun ortalaması 55.36 iken, sosyal içedönük grubunki 36.46 çıkmıştır. Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi değeri .0005 düzeyinde sosyal dışadönüklerin lehine anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuç, sosyal dışadönük grubun kişisel uyum düzeyinin sosyal içedönük gruptan daha yüksek olacağı şeklinde ifade edilen denenceyi destekler niteliktedir.

3.04. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Erkek Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeylerinin sosyal içedönük erkek öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi sınamak için karışık kişilik özelliği gösteren 71 erkek öğrenci ile sosyal içedönük 13 erkek öğrencinin "kişisel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 28'de sunulmuştur.

TABLO 28

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Erkek Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t Değerleri

İstatistik ERKEKLER	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özell.gösteren	71	44.86	9.32	3.04	Önemli .01
Sosyal İçedönük	13	36.31	9.35		

t =1.67 (.05)

T

TABLO 28'de görüldüğü gibi karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilere ilişkin ortalama 44.86, sosyal içedönük erkek öğrencilerinki ise 36.31 dir. Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucu .01 düzeyinde karışık kişilik özelliği gösteren erkeklerin lehine anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuç karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin Kişisel Uyum düzeylerinin sosyal içedönük erkek öğrencilere göre daha yüksek olacağı şeklindeki denenciyi destekler niteliktedir.

3.05. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren

ren kız öğrencilerin kişisel uyum düzeylerinin sosyal içedönük kız öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi sınamak için karışık kişilik özelliği gösteren 84 kız öğrenci ile sosyal içedönük 11 kız öğrencinin "Kişisel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 29'da gösterilmiştir.

TABLO 29

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t değerleri

İstatistik KIZLAR	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özell.gösteren	84	43.32	9.64	2.22	Önmeli .05
Sosyal içedönük	11	36.64	6.96		

$$t = 1.67 (.05)$$

T

TABLO 29'da görüldüğü gibi karışık kişilik özelliği gösteren kızların ortalaması 43.32 olarak, içedönük kızların 36.64 olan ortalamasından daha yüksektir. Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucu karışık kişilik özelliği gösteren kızların lehine .05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuç, karışık kişilik özelliği gösteren kız

öğrencilerin "Kişisel Uyum" düzeylerinin, sosyal içedönük kız öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi destekler niteliktedir.

3.06. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Erkek Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeylerinin sosyal dışadönük erkek öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi test etmek için karışık kişilik özelliği gösteren 71 erkek öğrenci ile sosyal dışadönük 20 erkek öğrencinin "Kişisel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 30'da sunulmuştur.

TABLO 30

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Erkek Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t Değerleri

İstatistik ERKEKLER	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özell.gösteren	71	44.86	9.32	5.28	Önemli .001
Sosyal Dışadönük	20	57.25	9.05		

$$t = 1.67 (.05)$$

T

TABLO 30'da görüldüğü gibi sosyal dışadönük er-

keklerin ortalaması , karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerinkinden daha yüksektir.Ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucuna göre fark .001 düzeyinde sosyal dışa dönük erkek öğrencilerin lehine anlamlı bulunmuştur.

Elde edilen bulgular karışık kişilik özelliği gösteren erkeklerin kişisel uyum düzeylerinin sosyal dışadönük erkeklerden daha yüksek olacağı şeklindeki denenciyi destekler nitelikte olmadığı gibi tam tersi bir sonuç ortaya çıkmıştır.Başka bir deyimle karışık kişilik özelliği gösteren erkeklerin kişisel uyum düzeyleri, dışadönük erkeklerinkinden önemli sayılabilecek düzeyde düşük çıkmıştır.

3.07. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız Öğrenciler ile Sosyal Dışadönük Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerin kişisel uyum düzeylerinin sosyal dışadönük kız öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu denenciyi sınamak için karışık kişilik özelliği gösteren 84 kız öğrenci ile sosyal dışadönük 22 kız öğrencinin "Kişisel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 31'de sunulmuştur.

TABLO 31

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız Öğrenciler İle Sosyal Dışadönük Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması, n Sayıları, t Değerleri

İstatistik KIZLAR	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Karışık kişilik özell.gösteren	84	43.32	9.64	4.57	Önemli .001
Sosyal Dışadönük	22	53.64	8.58		

t = 1.67 (.05)
T

TABLO 31'de görüldüğü gibi sosyal dışadönük kız öğrencilerin ortalaması 53.64 olarak, karışık kişilik özelliği gösteren kızların ortalaması olan 43.32 den daha yüksektir. Ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t Testi sonucu sosyal dışadönük kızların lehine .001 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Elde edilen bulgular karışık kişilik özelliği gösteren kızların kişisel uyum düzeyinin, sosyal dışadönük kızlardan daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi destekler nitelikte olmadığı gibi tam tersi bir oluşum gözlenmiştir. Bir başka deyimle karışık kişilik özelliğine sahip kızların kişisel uyum düzeyleri dışadönük kızlarınkinden önemli sayılacak düzeyde düşük çıkmıştır.

3.08. Sosyal Dışadönük Erkek Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Erkek Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal dışadönük erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeylerinin, sosyal içedönük erkek öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi test etmek için sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren 20 erkek öğrenci ile sosyal içedönük 13 erkek öğrencinin "Kişisel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve elde edilen bulgular TABLO 32'de sunulmuştur.

TABLO 32

Sosyal Dışadönük Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Sosyal İçedönük Erkek Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması, Standart Sapması n Sayıları, t Değeri

İstatistik Erkekler	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Sosyal Dışadönük	20	57.25	9.05	6.41	Önmeli .001
Sosyal İçedönük	13	36.31	9.35		

$$t = 1.69(.05)$$

T

TABLO 32' de görüldüğü gibi sosyal dışadönük erkeklerin ortalaması 57.25 olarak , sosyal içedönük erkeklerin 36.31 olan ortalamasından oldukça yüksektir.

Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucu sosyal dışadönük erkeklerin lehine .001 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuç, sosyal dışadönük erkeklerin kişisel uyum düzeylerinin, sosyal içedönük erkeklerinkinden daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi destekler niteliktedir.

3.09. Sosyal Dışadönük Kız Öğrenciler İle Sosyal İçedönük Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal dışadönük kız öğrencilerin kişisel uyum düzeylerinin, sosyal içedönük kız öğrencilerinkinden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi test etmek için sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren 22 kız öğrenci ile sosyal içedönük 11 kız öğrencinin "Kişisel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin bulgular TABLO 33'de gösterilmiştir.

TABLO 33

Sosyal Dışadönük Kişilik Özelliği Gösteren kız Öğrenciler
İle Sosyal İçedönük Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum
Puanları Ortalaması, Standart Sapması
n Sayıları, t Değeri

İstatistik Kızlar	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Sosyal Dışadönük	22	53.64	8.58	5.69	Önemli .001
Sosyal İçedönük	11	36.64	6.96		

$$t = 1.69 (.05)$$

T

TABLO 33'de görüldüğü gibi sosyal dışadönük kızların ortalaması 53.64 olarak, sosyal içedönük kızların 36.64 olan ortalamasından daha yüksektir. Ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucu sosyal dışadönük kızların lehine .001 düzeyinde anlamlı bulunmuştur.

Bu sonuç, sosyal dışadönük kızların kişisel uyum düzeylerinin, sosyal içedönük kızlardan daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi destekler niteliktedir.

3.10. Sosyal İçedönüklük ve Dışadönüklük yönünden karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal içedönüklük ve dışadönüklük yönünden karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeylerinin kız öğrencilerinkinden farklı olmayacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi sınamak için karışık kişilik özelliği gösteren 71 erkek öğrenci ile 84 kız öğrencinin "kişisel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 34'de gösterilmiştir.

TABLO 34

Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması , Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri

İstatistik Karışık Kişilik Özelli.Gösteren	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Erkek	71	44.86	9.32	1.01	Önemsiz
Kız	84	43.32	9.64		

$$t = 1.65 (.05)$$

T

TABLO 34'de görüldüğü gibi karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilere ilişkin ortalama 44.86 iken kız öğrencilerin ortalaması 43.32 dir. Ortalamalar

arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucu iki grup arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir.

Bu sonuç denenceyi destekler niteliktedir.

3.11. Sosyal İçedönüklük Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal içedönük kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeylerinin kız öğrencilerinkinden farklı olmayacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi sınamak için sosyal içedönük kişilik özelliği gösteren 13 erkek öğrenci ile 11 kız öğrencinin "kişisel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 35'de gösterilmiştir.

TABLO 35

Sosyal İçedönük Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması , Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri

İstatistik Sosyal İçedönük	n	- x	s	t değeri	Önem Düzeyi
Erkek	13	36.31	9.35	.02	Önemsiz
Kız	11	36.64	6.96		

$$t = 1.65 (.05)$$

T

TABLO 35'de görüldüğü gibi sosyal içedönük erkek

öğrencilerin ortalaması 36.31, kız öğrencilerin ortalaması ise 36.64 tür. Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucu iki grup arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir.

Bu sonuç denenceyi destekler niteliktedir.

3.12. Sosyal Dışanüklük Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleri :

İlgili denencede sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeylerinin dışadönük kız öğrencilerinkinden farklı olmayacağı ifade edilmişti. Bu denenceyi sınamak için sosyal dışadönük kişilik özelliği gösteren 20 erkek öğrenci ile 22 kız öğrencinin "kişisel Uyum" puanları karşılaştırılmış ve analize ilişkin sonuçlar TABLO 36'da gösterilmiştir.

TABLO 36

Sosyal Dışadönük Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrenciler ile Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Puanları Ortalaması , Standart Sapması, n Sayıları ve t Değeri

İstatistik Sosyal Dışadön.	n	- x	S	t değeri	Önem Düzeyi
Erkek	20	57.25	9.05	1.32	Önemsiz
Kız	22	53.64	8.58		

$$t = 1.65 (.05)$$

T

TABLO 36'da görüldüğü gibi sosyal dışadönük erkek

öğrencilerin ortalaması 57.25 iken , kız öğrencilerin ortalaması ise 53.64 tür. Ortalamalar arası farkın anlamlı olup olmadığına ilişkin t testi sonucu iki grup arasındaki farkın önemli olmadığını göstermiştir.

Bu sonuç denenceyi destekler nitelikte olup sosyal dışadönük kız ve erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeyleri birbirinden farklı değildir.

BÖLÜM IV

TARTIŞMA VE YORUMLAR

Bu bölümde, sosyal içedönüklük-dışadönüklük kişilik özelliğinin bireylerin uyum düzeylerine etkisi ile ilgili olarak yapılan araştırmadan elde edilen bulgular gene genel uyum , sosyal ve kişisel uyum düzeylerine göre üç ana başlık altında ele alınmış her anabaşlık denence sırasına göre tartışılıp yorumlanmıştır.

1.00.SOSYAL İÇEDÖNÜKLÜK, DIŞADÖNÜKLÜK VE KARIŞIK KİŞİLİK ÖZELLİĞİ GÖSTEREN ÖĞRENCİLERİN GENEL UYUMLARIYLA İLGİLİ BULGULARIN TARTIŞMA VE YORUMU

1.01. Sosyal İçedönüklük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenci Gruplarının Genel Uyum Düzeyleriyle ilgili Bulguların Yorumu :

Sosyal içedönük grup ile Karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin "Genel Uyum" düzeyleri arasındaki fark karışık grup lehine anlamlı bulunmuştur. Bununla ilgili denencede de karışık grubun "Genel Uyum" düzeyinin sosyal içedönüklerden daha yüksek olacağı ileri sürülmüştü.

Araştırmadan elde edilen bu sonuç aynı paralelde yapılmış bir çok araştırma ve uygulamalarla desteklenmek-

tedir. Dahıstrom ve Welsh (1960), yaptıkları araştırmada yüksek Sı skalasına sahip kadın ve erkeklerin sosyal ilişkilerinde daha temkinli ve daha çok gözlemci oldukları sonucuna varmışlardır. Bu temkinlilik belki bazı riskleri göze alamama ve sosyal ilişkilerde daha az bir girişimcilik gibi bir sonuç ortaya koyabilir. Oysa insan ilişkilerinde içinden geldiği gibi davranma ve sıcak bir yaklaşım önemli ve olumlu bir kişilik özelliğidir.

Morgan (1956),da yaptığı araştırmalarda insanların ortalamadan uzaklaştıkları oranda ruh sağlığının ve çevreye uyumunun azaldığını belirtir. Ortalamada toplanmayı ise sağlıklılık olarak niteler. Araştırmanın bu denenceyle ilgili bulguları Morgan'ın bu görüşüyle kısmi bir paralellik göstermektedir.Çünkü k arışık grubun uyum düzeyi sadece sosyal içedönük gruptan daha yüksek olduğu ortaya koyarken 1.02 nolu denence bulguları da karışık grubun uyum düzeyinin sosyal dışadönüklerden daha düşük olduğuna işaret etmektedir.

1.02.Sosyal Dışadönüklük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenci Grubunun Genel Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

Sosyal dışadönük grubu oluşturan öğrencilerin "Genel Uyum" düzeyleri karışık grubunkinden önemli düzeyde yüksek bulunmuştur.Oysa ilgili denencede karışık grubun "Genel Uyum" düzeyinin yüksek olacağı varsayılmıştı.

Hathaway ve Meeh, normal grupla yaptıkları MMPI uygulamaları sonucunda düşük Sİ skalası puanını (Bu araştırmada sosyal dışadönük diye nitelenen bireylerin özelliklerini) her iki cins için de kabulcü, sosyal, konuşkan, iknacı, kolay ilişkiye girici uyumlu kişiler olarak yorumlamakadırlar (Akt. Dahlstrom ve Welsh, 1960). Araştırma bulgularınının 1.02 nolu denence ile desteklenmeme nedenini, genç yetişkinlerin sosyal ilişkilere daha fazla önem vermelerinden ve olduğu gibi dışa açık davranmalarında arayabiliriz. Bu olasılıkların Morgan'ın sosyal içedönüklük ve dışadönüklük uçlarındaki bireylerin ruh sağlığını karışık gruptan daha olumsuz nitelenmesi görüşünün sosyal dışadönüklerle ilgili bu araştırmanın diğer bulgularıyla da çelişki ortaya koyduğunu ifade etmek gerekmektedir.

1.03. Sosyal Dışadönük Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenciler İle Sosyal içedönük Grubun Genel Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

Sosyal içedönük ve sosyal dışadönük grubun "Genel Uyum" düzeyleri arasında, sosyal dışadönüklerin lehine önemli bir fark bulunmuştur. Bu durum denenceyi destekler niteliktedir.

Lacher (1977), yaptığı MMPI uygulamaları ve normal grup üzerindeki araştırmaları sonucu Sİ skalasını, sosyal dışadönüklük açısından, sosyal, kendini ortaya koyabilen, iyi ilişki içerisinde olan, gayretli, hevesli, sosyal re-

kabetçi ve sıcak ilişkiler içinde olan diye yorumlarken, düşük Sİ skalasını alışkın olmadıkları sosyal ortamlarda ilişkiye girmekte ve onlara ayak uydurmakta güçlük çeken, kolay anlaşılmayan diye yorumlamaktadır.

Görüldüğü gibi sosyal ilişkilere açık, içinden geldiği gibi davranan sosyal dışadönük, hesaplı ve planlı davranan sosyal içedönükten daha uyumludur.

1.04. Sosyal İçedönüklük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrencilerin Genel Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

İlgili denencemizde karışık grup erkeklerin Genel Uyum düzeyinin sosyal içedönük erkeklerden daha yüksek olacağını varsaymıştık. Bu araştırmanın bulguları denenceyi destekler niteliktedir.

Dahlstrom ve Welsh (1960), yaptıkları MMPI uygulamaları sonucunda şu bulguları elde etmişlerdir; Normal grup üzerinde yaptıkları bir uygulama sonucunda Sİ skalası yüksek çıksa bile kişilerin sosyal uyumlu oldukları sonucuna varmışlardır. Öyleki sosyal içedönük sınıflandırmasına girdekleri halde uyum düzeyleri yalnız kaldıklarında bile yüksektir.

1.05.Sosyal İçedönüklük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız Öğrencilerin Genel Uyum Düzeyleriyle ilgili Bulguların Yorumu :

İlgili denencemizde karışık grup kızların Genel Uyum düzeyinin sosyal içedönük kızlardan daha yüksek olacağını varsaymıştık. Bulgular denenceyi destekler niteliktedir.

Mc Keachie (1966), sosyal içedönük-dışadönük bireylerin uç noktalar olduğunu ve tek yönlü olduklarını ve ilişkilerinde de bu yönde davrandıklarını belirterek, bu her iki özelliği birden taşıyan grubun cinsiyet ayrımı olmaksızın topluma daha iyi ayak uyduracak normal grup olduğunu vurgulamaktadır.

1.06.Sosyal Dışadönüklük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrencilerin Genel Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

İlgili denencemiz karışık grup erkeklerin Genel Uyum düzeyinin sosyal dışadönük erkeklerden daha yüksek olacağı şeklindeydi. Bulgular denenceyi destekler nitelikte değildir

Lacher (1977),normal grup üzerinde yaptığı MMPI çalışmalarını yorumlarken karışık gruptaki erkekleri, ketlenmiş, güvensiz, toplumla yüzyüze gelmekten kaçınan, çekingen, caydırıcı ve duyarlı sonucuna varmıştır. Yaptı-

ğı gözlem ve araştırma sonucunda sosyal dışadönük erkeklerin ise sözel akıcılığa sahip, sosyal, kendini olduğu gibi ortaya koyan, fırsatçı, iyi ilişkiler içerisinde olan ve iknacı bulguları verdiklerini bulmuştur. Araştırma sonuçları bu bulgular ile benzerlik göstermektedir.

1.07.Sosyal Dışadönüklük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız Öğrencilerin Genel Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

Denencemizde karışık kız grubun Genel Uyum düzeyinin sosyal dışadönük kızlardan daha yüksek olacağını varsaymıştık. Bulgular denenceyi destekler nitelikte değildir.

Lacher (1977),de yaptığı araştırmalarda, normal grupta sosyal dışadönük kadınların daha sosyal, konuşkan , gayretli ve ilerici olduğu bulgusunu elde etmiştir. Lacher'in bulguları araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

1.08. Sosyal Dışadönük Erkek Öğrenciler İle Sosyal İçedönük Erkeklerin Genel Uyum Düzeyiyle İlgili Bulguların Yorumu :

Sosyal dışadönük erkeklerin "Genel Uyum" düzeyleri sosyal içedönük erkekler göre daha yüksek çıkmıştır.Bu sonuç araştırmacının denencesini destekler niteliktedir.

Riding ve Cowley (1986), The Jenior Eysenck Personality İventory okuma skalasını kullanarak yaptığı araştırmada dışadönük erkeklerin okuma puanını daha yüksek bulmuştur. Okuma güçlüklerinde uyum problemlerinin de olabileceği gözönüne alındığında bu bulgular araştırma bulgularını paralel bir araştırma ile destekler sonuçlar vermiştir.

1.09. Sosyal Dışadönük Kız Öğrenciler İle Sosyal İçedönük Kızların Genel Uyum Düzeyiyle İlgili Bulguların Yorumu :

Denencede sosyal dışadönük kızların Genel Uyum düzeylerinin sosyal içedönük kızlarinkinden daha yüksek olduğunu varsaymıştık. Bulgular bunu destekler niteliktedir. Kızlara ilişkin bu bulgularla erkeklere ilişkin 1.08'deki bulgular birbirine paralellik göstermektedir. Bu durumda denenebilirki sosyal içedönüklük cinsiyetlerden bağımsız birer faktör olarak uyumu olumsuz yönde etkilemektedir.

Fromm-Reichman (1969), yaptıkları araştırmada, cinsiyet ayırmak için duygusal, pasif ve depresif kişilerin yalnızlık duygularını ve toplumdan uzak kendilerine dönük oldukları sonucuna varmıştır. Bu çalışma da bu araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir.

1.10. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız ve Erkek Öğrencilerin Genel Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren kız ve erkek öğrencilerin genel uyum düzeyleri arasında önemli bir fark olmadığı ileri sürülmüştü. Araştırma bulguları denenceyi destekler nitelikte çıkmıştır.

Morgan (1956), yaptığı araştırmalar sonucunda bireylerin uç noktalara kaymalarını sağlıksızlık, orta noktada toplanmalarını ise sağlıklılık olarak tanımlar ve cinsiyet ayırımı gözetmeksizin orta noktada toplanan bireylerin daha uyumlu olduklarını vurgulamaktadır.

1.11. Sosyal İçedönük Kız ve Erkek Öğrencilerin Genel Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

İlgili denencemizde sosyal içedönük hem kız hem de erkek öğrencilerin genel uyum düzeyleri arasında bir fark olmadığı ileri sürülmüştü. Araştırma bulguları denenceyi destekler nitelikte bulunmuştur.

Locher (1977), yaptığı MMPI uygulamalarında her iki cins içinde yüksek Sİ skalasını sosyal alanlarda zorluk çeken, toplumdan uzaklaşan, daha yüksek Sİ skalasına sahip olanların ise tamamen sosyal içedönük, sosyal ilişkilerinde çekingen , endişeli , durgun ve güvensizlik

duyguları içinde oldukları sonucuna varmıştır.

1.12. Sosyal Dışadönük Kız ve Erkek Öğrencilerin Genel Uyum Düzeyiyle İlgili Bulguların Yorumu :

İlgili denencede sosyal dışadönük kız ve erkek öğrencilerin genel uyum düzeyleri arasında bir fark olmadığı ileri sürülmüştü. Araştırma bulguları denenceyi destekler nitelikte çıkmıştır.

Hathaway and Meehl'in yaptıkları MMPI uygulamalarında düşük Sİ skalasını her iki grupta da kabülcü , sosyal , konuşkan, iknacı ve kolay ilişkiye girici olarak yorumlamaktadır. Bu sonuçta da görüldüğü gibi cinsiyetten bağımsız olarak sosyal dışadönüklük bireylerin genel uyumunu aynı yönde etkilemektedir.

2.00. SOSYAL İÇEDÖNÜKLÜK, DIŞADÖNÜKLÜK VE KARIŞIK KİŞİLİK ÖZELLİĞİ GÖSTEREN ÖĞRENCİLERİN SOSYAL UYUMLARIYLA İLGİLİ BULGULARIN TARTIŞMA VE YORUMU :

2.01. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenci Gruplarının Sosyal Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

Araştırmada karışık grubun "Sosyal Uyum" düzeyinin sosyal içedönük gruptan daha yüksek olacağı ifade edilmiştir. Bulgular denenceyi destekler niteliktedir.

Neyman ve Kohlstedt (1929),da yaptığı araştırmada şizofrenlerin aşırı içedönük olduğunu bulmuştur.Yine Stagner (1961)'e göre çoğunlukla normal dağılım yapan gruplarda bireyler ortada toplanmışlardır ve bu kişiler ortalamadan uzaklaşan gruplara göre daha uyumludurlar.

Daha önceki araştırmalar bu araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

2.02.Sosyal Dışadönüklük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

Araştırmada karışık grubun "Sosyal Uyum" düzeyinin sosyal dışadönüklerden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Araştırma bulguları denenceyi destekler nitelikte bulunmamıştır.

Dahlstrom ve Welsh (1960), sosyal dışadönüklüğün sosyal ilişki ve topluma ilgi gerektirdiğini belirterek, sosyal dışadönükler için toplumla uyumlu olmak, toplumun isteklerine yanıt vermek her zaman birinci plandadır. Bu nedenle sosyal ilişkilerde sosyal dışadönükler ön plana çıkmaktadır .

2.03. Sosyal Dışadönük Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenciler İle Sosyal içedönük Grubun Sosyal Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

Araştırmada sosyal dışadönük grubun "Sosyal Uyum"

düzeyinin sosyal içedönük gruptan daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bulgular denenceyi destekler nitelikte bulunmuştur.

Mc Keachie (1966), yaptığı araştırma sonuçlarında şu bulguları elde etmiştir. İçedönükler dışadönüklere göre daha duygusaldır. Değişik espirilerden hoşlanmaktadırlar. Buna karşın dışadönükler içedönüklerden daha az oranda duygusal durum değişikliği göstermektedirler. Dış uyaranlardaki değişikliklere içedönüklerden daha fazla yatkınlık göstermektedirler, dış dünyaya içedönüklere göre daha çok cevap vermektedirler.

Bu bulgular dışadönüklerin sosyal uyum düzeyinin içedönüklerden daha yüksek olacağı şeklindeki denenceyi destekler niteliktedir.

2.04. Sosyal İçedönüklük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrencilerin Sosyal uyum Düzeyleriyle ilgili Bulguların Yorumu :

Araştırmada karışık erkek grubun sosyal uyum düzeyinin sosyal içedönük erkekler grubundan daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bulgular araştırmayı destekler niteliktedir.

Seeman (1959), yaptığı bir araştırmada derslerinde başarılı olan öğrencilerin sosyal ve kişisel uyum düzey-

lerinin daha yüksek olduğunu ve bu öğrencilerin, kendine güvenen, arkadaşları tarafından kolayca kabul edilen sosyal bireyler olduğu sonucuna varmıştır.

2.05. Sosyal İçedönüklük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

Araştırmada karışık kız grubun sosyal uyum düzeyinin sosyal içedönük kızlardan daha yüksek olacağı varsayılmıştı. Bulgular bundan önceki 2.04 deki denence bulguları paralelinde ilgili denenceyi destekler niteliktedir. Sosyal içedönüklük cinsiyetten bağımsız bir biçimde bireyin uyum düzeyini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu durum Kurç'un araştırmasıyla da desteklenmektedir.

Kurç (1989),da yaptığı araştırmada sosyal ilişkiler ve aile ilişkileri yönünden erkek ve kızların uyumları arasında bir fark olmadığını ortaya koymuştur. Alınan grup ortalama karışık grup olduğu için bulguları destekler niteliktedir.

2.06. Sosyal Dışadönüklük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

Araştırmanın ilgili denencesinde karışık kişilik özelliği gösteren erkek grubun Sosyal Uyum düzeyinin sos-

yal dışadönük erkek grubundan daha yüksek olacağını varsaymıştık.Elde edilen bulgular denenceyi destekler nitelikte değildir.

Lacher (1977),normal grup üzerinde yaptığı MMPI uygulamalarında normal grupta erkeklerin Sİ skalasının düşük olduğunu ve bu grubun sosyal ilişkilerinin en üst düzeyde olduğu sonucuna varmıştır. Bu bulgular araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

2.07.Sosyal Dışadönüklük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız Öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleriyle ilgili Bulguların Yorumu :

Araştırmada karışık kız grubunun Sosyal Uyum düzeyinin sosyal dışadönük kızlardan daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bulgular denenceyi destekler nitelikte değildir.

Yine Lacher (1977)'ın yaptığı araştırma sonucunda normal nüfusda kadınlarda da erkeklere benzer düşük Sİ skalası bulmuş ve normal gruba giren kadınların sosyal uyum düzeyinin yüksek olduğu sonucuna varmıştır. Bu bulgular araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

2.08. Sosyal Dışadönük Erkek Öğrenciler İle Sosyal İçedönük Erkeklerin Sosyal Uyum Düzeyleriyle ilgili Bulguların

Yorumu :

Araştırmada sosyal dışadönük erkeklerin "Sosyal Uyum" düzeyinin sosyal içedönük erkeklerden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bulgular denenceyi destekler nitelikte çıkmıştır.

Riding ve Cowley (1986), yaptıkları bir araştırma sonucunda dışadönük erkeklerin okuma puanı yüksek iken içedönük erkeklerin okuma puanı düşük çıkmıştır. Okuma becerisini olumsuz duygusal faktörler olumsuz yönde etkilemektedir. Burada dışadönüklerin içedönüklere göre daha uyumlu, girişken, sıcak ve başarılı olduğunu destekleyen bir çok araştırma gibi, bu çalışma da bu araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir.

2.09. Sosyal Dışadönük Kız Öğrenciler İle Sosyal İçedönük Kızların Sosyal Uyum Düzeyleriyle ilgili Bulguların Yorumu

Sosyal dışadönük kızların sosyal içedönük kızlara nazaran "Sosyal Uyum" düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuç araştırmacının denencesini destekler niteliktedir.

Savage (1966), yaptığı bir araştırmada hem kız hem

de erkek öğrencilerde dışadönüklük,nevrotik egilim, zeka düzeyi ve okul başarısı incelenmiş sonuçda her iki cins içinde dışadönüklük ile IQ ve parlak zeka arasında pozitif bir ilişki bulmuştur.Ve bu çocukların akademik başarıları da yüksek çıkmıştır. Oysa içedönüklük ile IQ, parlak zeka ve akademik başarı arasında negatif bir ilişki bulmuştur.

2.10. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız ve Erkek öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren kız ve erkek öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri arasında bir fark olmadığı ileri sürülmüştü.Araştırma bulguları denenceyi destekler nitelikte çıkmıştır.Ancak Dunner Frower ve Weisman (1978), tarafından yapılam bir araştırma sonucunda tam tersi bulgulara ulaşılmıştır.Yapılan bu araştırma sonucunda, yaş, cinsiyet ve sosyal uyum düzeyi arasında önemli ilişkiler olduğunu kadınların erkeklerle, genç yetişkinlerin orta yaşa göre sosyal uyum düzeylerinin düşük olduğunu bulmuşlardır. Bu bulgular cinsiyetle ilgili olarak araştırma bulgularıyla çelişkili bir sonuç vermektedir.

2.11. Sosyal İçedönük Kız ve Erkek Öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

İlgili denencede sosyal içedönük kız ve erkek öğ-

rencilerin sosyal uyum düzeyleri arasında bir fark olmadığı ileri sürülmüştü. Araştırma bulguları denenceyi destekler nitelikte çıkmıştır.

Sosyal içedönüklük her iki cins için de sosyal ilişkiden kaçınma ile karakterize edilmiştir. Dahlstrom ve Welsh (1960) yaptıkları MMPI uygulamalarında Sİ puanı yüksek erkek ve kadınların toplumdan uzaklaşıcı ve kendine yönelik özellikler gösterdikleri sonucuna varmışlardır. Oysa tüm bu özellikler sosyal iletişim ve sosyal doyum için en çok gerekli olan özelliklerdir.

2.12. Sosyal Dışadönük Kız ve Erkek Öğrencilerin Sosyal Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

İlgili denencede sosyal dışadönük kız ve erkek öğrencilerin sosyal uyum düzeyleri arasında bir fark olmadığı ileri sürülmüştü. Araştırma bulguları denenceyi destekler nitelikte çıkmıştır.

Hathaway and Meehl'in yaptıkları MMPI çalışmaları sonucunda Sİ puanu düşük hem erkek hemde kızların kabülcü, sosyal , konuşkan, iknacı ve kolay ilişkiye girici özelliklere sahip sonucunu elde etmişlerdir. Bu bulgular araştırma sonucu ile benzerlik göstermektedir.

3.00. SOSYAL İÇEDÖNÜKLÜK, DIŞADÖNÜKLÜK VE KARIŞIK KİŞİLİK ÖZELLİĞİ GÖSTEREN ÖĞRENCİLERİN KİŞİSEL UYUMLARIYLA İLGİLİ BULGULARIN TARTIŞMA VE YORUMU

3.01.Sosyal İçedönülük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrenci Gruplarının Kişisel Uyum Düzeyleriyle ilgili Bulguların Yorumu :

İlgil denencede karışık grubun sosyal içedönük gruba nazaran "Kişisel Uyum" düzeyinin daha yüksek olacağı varsayılmıştı. Bulgular denenceyi destekler niteliktedir.

Crow ve Crow (1965), içedönük ve dışadönük karakterleri birden taşıyan bir çok insanın varlığından söz ederler ve bu kişilerin daha uyumlu olduklarını vurgulamaktadırlar. Bu nitelikler ile araştırma bulguları benzerlik göstermektedir.

3.02.Sosyal Dışadönüklük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleriyle ilgili Bulguların Yorumu :

Araştırmada karışık grubun "Kişisel Uyum" düzeyinin sosyal dışadönüklerden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Araştırma bulguları denenceyi destekler nitelikte bulunmamıştır.

Lacher (1977), yaptığı MMPI uygulamaları sonucunda

Sİ profilinde sosyal dışadönük grubu oluşturan bireylerin sosyallık, sıcaklık ve dışa yönelilik, kendini ortaya koyabilen, sosyal rekabetçi , sozel akıcılığa sahip, iyi ilişki içerisinde olabilen, gayretli, hevesli ve gelişime açık özelliklertasıdıkları sonucuna varmıştır.Bu bulgular araştırma bulgularını destekler nitelikte olduğu halde Crow ve Crow (1965) un bulgularıyla tutarlı değildir.

3.03. Sosyal Dışadönük ile Sosyal İçedönük Grubun Kişisel Uyum Düzeyleriyle ilgili Bulguların Yorumu :

İlgili denecede sosyal dışadönük grubun sosyal içedönük gruba nazaran Kişisel Uyum düzeyinin daha yüksek olacağı varsayılmıştır. Araştırma bulguları denenceyi destekler niteliktedir.

Taft ve Coventry(1958),yaptıkları bir araştırmada dışadönüklüğü çevreye uyum olarak kabul ettiklerinden,dışadönüklerin çevreden gelen ip uçları ortadan kaldırıldığı zaman, güçlük çekecekleri, dolayısıyla uyum süresinde daha çok kendi içlerinden gelen ipuçlarından yararlanan içedönüklere göre daha çok hata yapacakları denencesinden hareket etmişlerdir.Araştırma sonucunda da beklenen sonuca varmışlardır. Burada sözü edilen durum dışadönüklerin dış çevreye uyumu olduğu için bulgular araştırma bulguları ile benzerlik göstermemektedir.

3.04.Sosyal İçedönüklük ve karışık Kişilik Özelliğine sahip Erkek Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleriyle ilgili Bulguların Yorumu :

Araştırmada karışık kişilik özelliğine sahip erkek grubun "Kişisel Uyum" düzeyinin sosyal içedönük erkeklerden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bulgular denenceyi destekler niteliktedir.

Daha öncede ifade edildiği gibi Bilgen (1989), yaptığı araştırmada üniversite öğrencilerinin yalnızlık düzeyi yükseldikçe, sosyal,kişisel ve genel uyum düzeylerinin düştüğünü bulmuştur.Bu bulgular araştırma bulgularını destekler niteliktedir.Bu araştırmanın bulguları da sosyal içedönüklüğün cinsiyetten bağımsız olarak uyumu olumsuz yönde etkilediğini ortaya koymuştur.

3.05. Sosyal İçedönüklük Ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleriyle ilgili Bulguların Yorumu :

Araştırmada karışık kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerin kişisel uyum düzeyinin, sosyal içedönük kız öğrencilerden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bulgular araştırmayı destekler niteliktedir.

Bir önceki denencenin yorumunda sözü geçen Bilgen'in Yalnızlıkla ilgili araştırma bulguları bu denence için de geçerlidir. Yalnızlık kişinin diğer insanlarla olan ilişkilerinin sınırlılığı ve bir bakıma insanın ken-

di iç dünyasıyla başbaşa gelme durumudur.O nedenle yalnızlıkla ilgili bulgular bu araştırmanın bulgularıyla tutarlıdır.

3.06.Sosyal Dışadönüklük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Erkek Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

Araştırmada karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeyinin sosyal dışadönük erkeklerden daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bulgular denenceyi destekler nitelikte değildir.

Daha önceki bulguların yorumlarında da ele alındığı gibi Lacher (1977)'in normal grup üzerinde yaptığı çalışmalarda erkeklerin daha düşük Sİ özelliğine sahip oldukları ortaya konmuştur.Bu bulgular sosyal dışadönük erkeklerin kişisel uyum düzeyinin daha yüksek olduğu bulgusuna benzerlik göstermektedir.

3.07.Sosyal Dışadönüklük ve Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

Araştırmada karışık kişilik özelliğini gösteren kız grubunun Kişisel Uyum düzeyinin sosyal dışadönük kızlardan daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bulgular araştırmayı destekler nitelikte değildir.

Lacher (1977), yaptığı araştırmalarda normal grupta dışadönük kız ve erkeklerin Sİ puanının daha düşük olduğu sonucuna varmış ve bu kişilerin daha sosyal sıcak ve dışa açık olduğu gibi davranan kişiler olduğu sonucuna varmıştır. Bu bulgular araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir. Sosyal dışadönüklük cinsiyetten bağımsız bir nitelik olarak kişisel uyumu olumlu yönde etkilemektedir

3.08. Sosyal Dışadönük ve Sosyal İçedönük Erkek Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu:

Denencede dışadönük erkeklerin içedönük erkeklere nazaran "Kişisel Uyum" düzeyinin daha yüksek olacağı ifade edilmişti. Bulgular denenceyi destekler nitelikte bulunmuştur.

Hathaway ve Meehl'in yaptıkları MMPI çalışmaları Sİ puanı düşük erkeklerin kabülcü, sosyal konuşkan, iknacı, kendini ifade edebilen, düşüncede teşhirci, renkli kişiliğe sahip, aktif, rekabetçi, zeki, yetenekli, sözel akıcılığa sahip, tartışmalarda kazanan, bireylere değer veren, ego kontrolü düzenli, başarılı, üretici, güçlü özelliklere sahip oldukları sonucuna varmışlardır. Bu özellikler sosyal dışadönük erkeklerin kişisel uyum düzeyinin yüksek olmasını açıklar niteliktedir.

3.09.Sosyal Dışadönük ve Sosyal İçedönük kızların Kişisel Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

Denencede sosyal dışadönük kızların "Kişisel Uyum" düzeyinin sosyal içedönük kızlardan daha yüksek olacağı ifade edilmişti.Bulgular denenceyi destekler niteliktedir.

Hathaway ve Meehl'in yaptıkları çalışmalarda Sİ puanının düşük olması her iki cinsde de kabulcü, sosyal, konuşkan,iknacı ilişkiye girici olarak yorumlanmaktadır. Bu bulgular sosyal dışadönüklerin içedönüklere göre daha uyumlu oldukları sonucuna veren bulgularla benzerlik göstermektedir (Akt.Dahlstrom ve Welsh,1960).

3.10. Karışık Kişilik Özelliği Gösteren Kız ve Erkek Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

İlgili denencede karışık kişilik özelliği gösteren kız ve erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeyleri arasında önemli bir fark olmadığı ileri sürülmüştü.Araştırma bulguları denenceyi destekler nitelikte çıkmıştır.

Evans ve Mc Connell (1941), sosyal içedönüklük, dışadönüklüğü ele alırken düşüncede sosyal bölüşüm ve duygusal katılımda içedönüklük ve dışadönüklerden söz etmişlerdir. Cinsiyet ayırımı yapmadan bir kişinin duygusal örüntüsünde içedönük iken sosyal tercihlerinde dışa-

dönük , düşüncelerinde ise içe ya da dışadönük olabileceğini vurgulamaktadırlar.Böylece her iki kişilik özelliğini birden kullanan bireylerin cinsiyetine bakmaksızın o toplum içinde daha uyumlu olacakları üzerinde durmaktadırlar.

3.11. Sosyal İçedönük Kız ve Erkek Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

İlgili denencede sosyal içedönük hem kız 'hem de erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeyleri arasında bir fark olmadığı ileri sürülmüştü.Araştırma bulguları denenceyi destekler nitelikte çıkmıştır.

Dahlstrom ve Welsh (1960),yaptıkları MMPI çalışmalarında Sİ puanı yüksek erkeklerin toplumsal ilişkilerinde daha olumlu,kişisel ilişkilerinde ise yavaş, kadınların ise çekicilik, naziklik,duygusallık, sıcaklık,yumuşak kalplilik gibi sıfatlar taşıdıkları aileye ilginin fazla olduğu ve kadınların bu özellikleriyle kişisel sosyal uyumlarının da iyi olduğu üzerinde durmaktadırlar.Bu sonuç araştırma bulgularıyla tersi bir sonuç göstermektedir.

3.12. Sosyal Dışadönük Kız ve Erkek Öğrencilerin Kişisel Uyum Düzeyleriyle İlgili Bulguların Yorumu :

İlgili denencede sosyal dışadönük kız ve erkek öğrencilerin kişisel uyum düzeyleri arasında bir fark ol-

madığı ileri sürülmüştü. Araştırma bulguları denenceyi destekler nitelikte çıkmıştır.

Dahlstrom ve Welsh (1960), yaptıkları MMPI çalışmaları sonucunda dışadönük erkek ve kadınlarda benzer özellikler bulmuşlardır. Araştırmacılar dışadönük kadın ve erkeklerden kendilerini değerlendirmelerini istemişlerdir. Hem kadınlar hem de erkekler kendilerini otoritelerin değerlendirdikleri gibi değerlendirmişlerdir. Ancak bu özellikler ek olarak her iki grupta kendilerini dik kafalı, yaşamın zorluklarına katlanan, uyumlu kişiler olarak tanımlamışlardır. Ancak erkekler kendilerine daha çok sıfatlar yakıştırmışlardır. Bu sonuçlarda gösteriyorki dışadönük kız ve erkeklerin kişilik özellikleri ve uyumları arasında önemli bir fark yoktur. Sonuç araştırma sonucu ile benzerlik göstermektedir.

BÖLÜM V

VARGI VE ÖNERİLER

Bu bölümde önce, Sosyal İçedönük, Sosyal Dışadönük ve Karışık kişilik özelliklerinin bireylerin uyum düzeylerine olan etkisinden sözedilmiş sonrada sözedilen kişilik özelliklerinin bireylerin uyum düzeylerini olumlu yönde etkileyebileceği düşünülen bazı önerilerde bulunulmuştur.

Bu araştırmada sosyal içedönük, sosyal dışadönük ve karışık kişilik özelliğinin bireylerin uyum düzeylerine etkisine ilişkin olarak şu sonuçlara varılmıştır:

Karışık kişilik özelliği gösteren öğrencilerin "Genel, Sosyal ve Kişisel Uyum" düzeylerinin, Sosyal İçedönüklere göre daha yüksek, Sosyal Dışadönüklere göre daha düşük olduğu bulunmuştur.

Yukarıdaki bulguların paralelinde olmak üzere gene Sosyal Dışadönük öğrencilerin "Genel, Sosyal ve Kişisel Uyum" düzeylerinin, Sosyal İçedönüklere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Sosyal İçedönük, dışadönük ve karışık kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerin Kişisel, Sosyal ve Genel Uyum düzeylerinin, aynı kişilik özelliği gösteren erkek

öğrencilerden önemli düzeyde farklı olmadığı gözlenmiştir.

Sosyal Dışadönük hem kız hem erkek öğrencilerin "Genel, Sosyal ve Kişisel Uyum " düzeylerinin Karışık ve içedönük kız ve erkeklere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Karışık kişilik özelliği gösteren erkek öğrencilerin "Genel, Sosyal ve Kişisel Uyum " düzeylerinin sosyal içedönük erkeklere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Karışık kişilik özelliği gösteren kız öğrencilerin "Genel Uyum" düzeylerinin sosyal içedönük kızlara göre daha yüksek, "Sosyal ve Kişisel Uyum" düzeyleri arasında ise önemli bir fark olmadığı sonucuna varılmıştır.

Araştırma sonuçları, farklı kişilik özelliklerinin bireylerin uyum düzeyleri üzerinde etkili olduğunu göstermiştir.

Günümüzde hızla değişen dünyaya ayak uydurabilmek için, bireylerin daha aktif, dışa açık, dış dünyasının beklentilerine yanıt verecek derecede dışa yönelik olması gerekmektedir.

Konuya ilişkin olarak , bazı öneriler şunlar olabilir

Çocuğun kişiliğinin gelişmesinde en etkili olan ilk çevre aile ortamıdır. Bu nedenle ana-babanın çocuğu sindirici değil, onun atılgan, girişimci , çevresi ile bütünleşen ve dış dünyada gelişen olaylardan haberdar olması yönünde bir tutum içinde olmaları gerekmektedir. Ana babanın çocuğun paylaşma duygusunun gelişmesi ve iletişim becerisi kazanması için arkadaş çevresine önem vermeleri gerekmektedir.

Çocukların eğitiminde anne ve babalarından sonra gelen ana okulları, ilk ve orta dereceli okul öğretmenleri ve yöneticileri bu konuda duyarlı olmalı, çocuklara karşı katı bir disiplin yerine, onların gelişmelerine ve sosyalleşmelerine yardımcı olacak bir tutum içinde olmalıdırlar.

Psikolojik yönden sağlıklı bireylerin topluma kazandırılması için her eğitim aşamasında mutlaka bir psikolojik danışma ve rehberlik uzmanının ve psikologun görev alması ve aile ve diğer eğitimciler ile işbirliği içinde olması gerekmektedir. Ayrıca konunun uzmanları aile ve diğer eğitimcileri çocuğun eğitimi konusunda aydınlatmak üzere konferans ve seminerler düzenleyebilirler. Radyo , tv., gibi hem kulağa hem göze hitap eden yayın

araçlarını kullanabilirler.

Geleceğin yetişkinleri olacak olan çocuklara kendi kişilik yapılarına uygun mesleklerin seçilmesinde rehber öğretmenler yardımcı olabilirler. Böylece hem topluma daha yararlı ve üretken bireyler yetiştirilir, hem de bireyler kendilerini daha üst düzeyde geliştirme olanağı bulurlar.

Konuyla ilgili olarak ülkemizde herhangi bir araştırma yapılmamıştır. Sosyal içedönüklük ve dışadönüklük kişilik boyutu üzerinde ve bu kişilik özelliklerinin farklı değişkenlerle ilişkilerini arayan yeni araştırmaların yapılması bu araştırmaya değişik boyutlar katacaktır.

Bununla beraber sosyal içedönüklük ve dışadönüklük kişilik boyutları üzerinde yapılacak yeni araştırmalar bu kişilik özelliklerini daha iyi tanımamıza ve bu özelliklere sahip bireyleri daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır.

KAYNAKÇA

ASLAN, A.

- 1991 "Farklı Cinsiyet R  llerinin İnsanların Uyum Düzeylerine Etkisi". (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi

BARON, A. , BYRNE, D. KANTOWITZ, B. H.

- 1977-1981 Psychology : Understanding Behavior.
London : W.B. Saunders Company.

B  LAL, G.

- 1984 "Demokratik ve Otoriter Olarak Algılanan Ana-Baba Tutumlarının   ocukların Uyum Düzeylerine Etkisi". (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi

BALL, J. C.

- 1973 Social Deviancy and Adolescent Personality:
Analytical Study With the MMPI.
Greenwood Press.

B  LGEN, S.

- 1989 "  niversite   ğrencilerinin Yalnızlık Düzeyleri ve Bazı Değışkenlerin Uyum Düzeylerine Etkisi." (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

BAŞ, M.

- 1984 "Grupla Psikolojik Danışmanın Bireyin Kaygı ve Uyum Düzeyleri Üzerindeki Etkisi".(Yayınlanmamış Doktora Tezi).Ankara:Hacettepe Üniversitesi.

BERNARD, W. H, HUCKINS, W.C.

- 1978 Dynamics of Personal Adjustment.
Boston: Holbrook Press.

BALABANLI, F.

- 1990 "Öğretmen Liselerinde Okuyan Öğrencilerin Kişisel ve Sosyal Uyum Düzeylerini Etkileyem Etmeler." (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
Ankara Hacettepe Üniversitesi.

CROW, L.D.

- 1967 Psychology of Human Adjustment.
Canada: Random House of Canada Limited

COE, C.W.

- 1972 Challenges of Personal Adjustment.
California:Rinehard Press.

COREY, G.

- 1982 Theory and Practice Of Counseling and Psychotherapy
California:Wad, worth, Inc. Belmont.

CROW ,L.D. ve CROW,A.

- 1965 Adolescent Devalopment and Adjustment.
New York:Mc. Grow Hill,Inc.

DAHLSTROM ,W.G.,WELSH,G.S.

- 1960 An MMPI Handbook:A Guide to use in Clinical
Practice and Research.
Mineapolis:The Univercity of Minnesoto Press.

DUNNER, D.E., FIEVERR,I.

- 1978 "Social Adjustment in Primary Affective Disor-
der".
American Journal of Psychiatry.

EYSENCK, H.J.

- 1971 (a) Fields of Application.
New York:Wileyinterscience.

EYSENCK, H.J.

- 1971 (b) Readings in Extrversion - Introversion 2.Fi-
elds of Application.
London: Wiley and Sons Inc.

EYSENCK, H.J.

- 1971 (c) Readings in Extrversion - Introversion 3.Bea-
rings on Basic Psychological Processes
London: Wiley and Sons Inc.

ERİPEK, S.

- 1980 "Orta Öğretimde Disiplin Uygulamalarının Öğrencilerin Uyum Sorunları Yönünden Değerlendirilmesi". (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi.

FORDMAN, F.

- 1983 Jung Psikolojisinin Ana Hatları.
(Türkçesi Aslan Yalçiner). İstanbul: Say kitap Pazarlama.

FROMM-REICHMANN, F.

- 1959 "Loneliness." Psychiatry.

GEÇTAN, E.

- 1981 Çağdaş Yaşam ve Normaldışı Davranışlar.
Ankara: Maya Matbaacılık.

GOUGH, H.G.

- 1948 "A New Dimention of Status."
American Social Review.

HOGARTY, G., CATZ, M.

- 1971 "Norms of Adgustment of Social Bhavior."
Archieves of General Psychiatry.

JUNG, C.G.

- 1923 Psychological Types (Trans.By H.G.Baymes).
New York: Harcourt, Brace.

KURÇ, G.

- 1989 "Bazı Kişisel, Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Değişkenlerin Lise Öğrencilerinin Uyum Alanları ve Uyum Yöntemlerine Etkisi."(Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

KILIÇCI, Y.

- 1989 Okulda Ruh Sağlığı , Ankara: Şafak Ofset-Tipo
Matbaacılık

KIZILTAN, G.

- 1982 "Üniversite Öğrencilerinin Kişisel ve Sosyal Uyum Düzeylerini Etkileyen Etmenler."(Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

LACHER, D.

- 1977 The MMPI: Clinical Assessment and Automated Interpretation . Los Angeles: W.P.S.Publisen.

LYNN, R.

- 1961 "Introversion-Extroversion Performans in Judgments Of Time." Journal of Social Psychology.

MC KEACHIE, W.J.

1966 Psychology : Copyright by Addison Wesley Publishing Comp., Inc.

MORRIS, C.G.

1979 Psychology . New Jersey: Englewood Cliffs.

MORGAN, C.T.

1956 Introduction to Psychology . America: Mc Grow Hill Inc. Printed.

MEARES, A.

1958 The Introwert.
Springfield: Charles C.Thomas Publisher.

MORGAN, J.B.

1962 İntibaksız Öğrencinin Psikolojisi.
(Çev.Cezmi Tahir Barktın). Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

NEYMAN, C.A.ve KHOLSTEDT, K.D.

1929 "A New Diagnostic test for Introversion-Extroversion:
Journal of Abnormal and Social Psychology.

OHLSSEN, M.M.

1977 Group Counseling.
USA: Holt Kinehart and. Winston, Inc.

ÖZBAYDAR, B.

- 1967 Vücut İmajı ve İçedönüklük-Dışadönüklük.
İstanbul: Baha Matbaası.

ÖZGÜVEN, E.

- Hacettepe Kişilik Envanteri El Kitabı©.
Ankara: Odak Ofset Basımevi,1992.

ÖZGÜ, H.

- 1963 Şahsiyet. İstanbul: Özgü Yayınevi.

ROTHUS, S.A., NEWD, J.S.

- 1989 Psychology and the Challesges of Life: Adjust-
ment and Growth.
USA: Holt, Rinehart ant Winston, Inc.

RİDİNG, R.J., COWLEY, J.

- 1986 "Extroversion and Sex Differences in Reading
Performance in Eight-Years old Children."
The British Journal of Educational Psychology.

STAGNER, R.

- 1961 Psychologyof Personality.
New York: Mc Grow-Hill Book Company, Inc.
(Third Edition).

SEEMAN, J.

- 1959 "Toward a Concept of Personality Integration."
American Psychologist.

SAVAŞIR, I.

- 1981 Minnesota Çok Yönlü Kişilik Envanteri El Kitabı. (Türk Standardizasyonu). Ankara: Sevinç Matbaası.

ŞAKRA, T.

- 1987 "Çocukların Suça Yönelmelerinde Uyum Durumları ve Yaşlarının Etkisi." (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

TAFT, R., COVENTRY, J.

- 1958 "Neuroticism, Extroversion and the Perception of the Vertical."
Journal of Abnormal Social Psychology.

TAYLOR , A., SLUCKIN, W.

- 1984 Introducing Psychology®.
London:Dunwich press.

WEISSMAN, M., KLERNAN, G.

- 1978 " Epidemiology of Mental Disorders. Emerging Trends in the United States."
Archieves of General Psychiatry.

YAPAREL, R.

- 1984 "Sosyal İlişkilerdeki Başarı ve Başarısızlık Nedenlerinin Algılanması ile Yalnızlık Arasındaki Bağlantı." (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

EK 1

MINNESOTA ÇOK YÖNLÜ KİSİLİK ENVANTERİ-Sİ ALT TESTİ

Aşağıda verilen soruları okuyarak KENDİ DURUMUNUZA GÖRE DOĞRU YA DA YANLIŞ olup olmadığına karar veriniz.

Vereceğiniz karara göre her sorunun cevabını cevap kağıdına işaretleyiniz. Sağ tarafta örneği verilen cevap kağıdını gözden geçirin. Soruya vereceğiniz cevap sizin durumunuza göre doğru veya çoğunlukla doğru ise D harfi altına rastlayan aralığı (Sağdaki örnek.) karalayınız. Sorunun cevabı sizin durumunuza göre yanlış veya genel olarak doğru değilse Y harfi altına rastlayan aralığı (Sağdaki örneğe bakınız) karalayınız. Soru sizin durumunuza uymuyor veya bu konuda bir şey bilmiyorsanız cevap kağıdı üzerine hiçbir işaret koymayınız.

Kendiniz hakkında kendi kararınızı bildireceğinizi hatırdan çıkarmayınız. Mümkünse bütün soruları cevaplandırmaya çalışınız.

Doğru olarak işaretlenmiş
cevap kağıdı örneği

	D	Y
1	☒	☐
2	☐	☒
3	☐	☐

Cevap kağıdını işaretlerken sorunun numarası ile işaretlediğiniz yerin numarasının aynı olmasına dikkat ediniz. Aralıkları iyice karalayınız. Değiştirmek istediğiniz cevabı iyice siliniz ve bu form üzerine hiçbir işaret koymayınız.

Şarkıcı olmayı isterim.

Zihnimi bir iş üzerinde toplamada güçlük çekerim.

Başından çok garip ve tuhaf şeyler geçti.

İnsanlarla çabucak kaynaşırım.

Başkalarının mutlu görüldüğü kadar mutlu olmayı isterdim.

Tartışmalarda çabucak yenilirim.

Benimle alay edilmesine aldırmam.

Gürültülü eğlencelere katılmaktan hoşlanırım.

Sırf heyecanlanmak için tehlikeli bir işe girişmedim.

Birçok kimseler daha çok yakalanmaktan korktukları için dürüsttüler.

Konuşma tarzım her zamanki gibidir. (Daha yavaş ya da daha hızlı değil, yayvanlaşmış ya da kısık da değil.)

Birçokları kaybetmektense çıkarlarını korumak için pek doğru olmayan yollara başvururlar.

Tiyatrodan hoşlanırım.

Eleştiri beni çok kırar.

Çocukken başlarına ne gelirse gelsin aralarındaki birliği koruyan bir gruptaydım.

Çabuk karar vermediğim için çok fırsat kaçırdım.

Bir eğlencede başkaları yapsalar bile ben taşkınlık yapmaktan rahatsız olurum.

Çoğu kez utangaçlığımı örtbas etmek ihtiyacını duyarım.

Yeni tanıştığım kimselerle konuşma konusu bulmakta güçlük çekerim.

Saman nezlesi ya da astım nöbetlerim yoktur.

Keşke bu kadar utangaç olmasaydım.

Flört etmeyi severim.

Çeşitli klüp ve derneklere üye olmayı isterim.

Cinsiyet hakkında konuşmayı severim.

Sıklıkla kara kara düşünürüm.

Birbiri ile şakalaşan kimseler arasında olmayı severim.

Daha güzel olmamam beni rahatsız etmez.

Topluluk içinde olduğumda üzerinde konuşacak uygun konular bulmakta güçlük çekerim.

Çok defa tanımadığım kimselerin bana eleştirci bir gözle baktıklarını hissederim.

Kulaklarım çok az cınlar ya da uğuldar.

Başkaları benimle konuşuncaya kadar ben onlarla konuşmaya başlamam.

Hiç bir neden yokken kendimi son derece neşeli hissettiğim zamanlar olur.

- 3- Okulda sınıf karşısında konuşmak bana çok güç gelirdi.
- 4- Birçokları kadar çabuk arkadaş edinebildiğimi sanıyorum.
- 5- Hemen hemen herkesin başını derde sokmamak için yalan söyleyebileceğime inanırım.
- 6- Kolaylıkla mahcup olurum.
- 7- Bazen nezle olmadığım halde sesim çıkmaz ya da değişir.
- 8- İnsanlara karşı sabrım çabuk tükenir.
- 9- Bana söylenenleri hemen unuturum.
- 0- Başkalarının daha önce toplanıp konuştuğu odaya girmekten çekinmem.
- 1- Yeteneğimi küçümsediğim için bir çok defalar başladığım işi yarıda bıraktım.
- 2- Bazen önemsiz düşünceler aklımdan geçer ve beni günlerce rahatsız eder.
- 3- Aşırı derecede kendini dinleyen bir insan değilim.
- 4- Toplantılarda kalabalığa karışmaktan çok yalnız başıma oturur ya da bir tek kişiyle arkadaşlık ederim.
- 5- İnsanlar çoğu zaman beni hayal kırıklığına uğratırlar.
- 6- Dansa gitmeyi severim.
- 7- Çoğu kez keşke tekrar çocuk olsaydım diye düşünürüm.
- 8- Eğer bana fırsat verilse dünya için çok yararlı işler yapabilirim.
- 9- İyi tanıdığım bir kimsenin başarısını duyduğum zaman adeta kendimi başarısızlığa uğramış hissederim.
- 10- Fırsat verilse iyi bir önder olurum.
- 1- Açık-saçık hikayelerden utanıp rahatsız olurum.
- 2- İnsanlar genel olarak başkalarının haklarına saygı göstermekten çok kendi haklarına saygı gösterilmesini isterler.
- 3- Başkalarına anlatmak için hoş fıkraları hatırımda tutmaya çalışırım.
- 4- Az para ile oynanan kumardan hoşlanırım.
- 5- İnsanlarla bir arada olmayı sağladığı için toplantı ve davetleri severim.
- 6- Kalabalığın verdiği coşkudan hoşlanırım.
- 7- Neşeli arkadaşlar arasına karışınca üzüntülerimi unuturum.
- 8- İçinde bulunduğum grubun dedikodularına ve konuşmalarına sıklıkla konu olmam.
- 9- Küçük abdestimi yapmada yada tutmada güçlük çekmem.
- 10- Onlardan önce düşündüğüm için başkaları benim fikirlerimi kıskanıyorlar.
- 11- Mümkün olduğu kadar kalabalıktan uzak kalmaya çalışırım.
- 12- Yabancılarla tanışmaktan kaçınmam.
- 13- Bir şeyden kurtulmak için hasta numarası yaptığım olmuştur.
- 14- Trende, otobüste rastladığım kimselerle çok defa konuşurum.
- 15- Uğraştığım iş yolunda gitmeyince hemen vazgeçerim.
- 16- Zaman zaman kendimi öyle güçlü ve enerjik hissederim ki böyle zamanlarda günlerce uyku ya ihtiyaç duymadığım olur.
- 17- Bir grup içinde konuşma yapmam ve çok iyi bildiğim bir konuda fikrimi söylemem istenince kaygılanmam.
- 18- Toplantı ve kalabalık eğlencelerden hoşlanırım.
- 19- Karşıma çıkacak güçlüklerden korkar ve kaçırım.
- 20- Yapmak istediğim fakat başkalarının beğenmediği bir işten kolayca vazgeçerim.

TARİH:

DI SOYADI:
İMZA/İMZA:

C E V A P K A G I D I

D Y

1	☐	☐
2	☐	☐
3	☐	☐
4	☐	☐
5	☐	☐
6	☐	☐
7	☐	☐
8	☐	☐
9	☐	☐
10	☐	☐
11	☐	☐
12	☐	☐
13	☐	☐
14	☐	☐
15	☐	☐
16	☐	☐
17	☐	☐
18	☐	☐
19	☐	☐
20	☐	☐
21	☐	☐
22	☐	☐
23	☐	☐
24	☐	☐
25	☐	☐

D Y

26	☐	☐
27	☐	☐
28	☐	☐
29	☐	☐
30	☐	☐
31	☐	☐
32	☐	☐
33	☐	☐
34	☐	☐
35	☐	☐
36	☐	☐
37	☐	☐
38	☐	☐
39	☐	☐
40	☐	☐
41	☐	☐
42	☐	☐
43	☐	☐
44	☐	☐
45	☐	☐
46	☐	☐
47	☐	☐
48	☐	☐
49	☐	☐
50	☐	☐

D Y

51	☐	☐
52	☐	☐
53	☐	☐
54	☐	☐
55	☐	☐
56	☐	☐
57	☐	☐
58	☐	☐
59	☐	☐
60	☐	☐
61	☐	☐
62	☐	☐
63	☐	☐
64	☐	☐
65	☐	☐
66	☐	☐
67	☐	☐
68	☐	☐
69	☐	☐
70	☐	☐

EK-2

HACETTEPE KİŞİLİK ENVANTERİ (HKE)

(İkinci Revizyon)

Prof. Dr. Ethem Özgüven

AÇIKLAMA:

Envanter içinde EVET ya da HAYIR şeklinde cevaplandırılabilir sorular vardır. Bu sorular, çeşitli durumlarda sizin genellikle ne düşündüğünüz, nasıl uygulandığınız ve ne şekilde davranışta bulunduğunuz ile ilgilidir.

Her soruyu cevaplandırırken önce, sizin için cevabın Evet mi yoksa Hayır mı olduğunu katarlaştırınız, sonra da cevap kağıdında uygun yeri karalayarak işaretleyiniz. Cevaplandırmanın nasıl yapılacağını görmek için, aşağıdaki iki örnek verilmiştir.

ÖRNEKLER:

	EVET	HAYIR
1. Geceleri sık sık rüya görür müsünüz?	//	☒
2. Arkadaşlarınızdan memnun musunuz?	☒	//

Eğer sık sık rüya görmüyorsanız HAYIR, arkadaşlarınızdan memnunsanız EVET, cevabını, yukarıdaki örnekte olduğu gibi işaretleyeceksiniz.

Açıklamanın tamamını okuduktan sonra, cevaplandırmaya başlayınız. Envanter üzerine hiçbir şey yazmayınız, cevaplarınızı CEVAP KAĞIDI üzerine işaretleyiniz. Cevaplandırırken bir kişi olarak sadece kendi gerçek durumunuzu ifade ediniz. Bir soru üzerinde fazla zaman harcamayınız; ilk aklınıza gelen cevabı işaretleyiniz. Atlamadan soruların hepsini cevaplandırınız.

Hacettepe Üniversitesi
Psikolojik Danışma ve Rehberlik Bölümü
Beytepe, Ankara, 1982

1. Başkaları sizinle tartışmaya kalkınca hemen rahatsız olur musunuz?
2. Zıt görüşte olanlara rağmen planınızı genellikle uygulayabilir misiniz?
3. Yaptıklarınıza üzüldüğünüz zamanlar çok oluyor mu?
4. Bazı anlamsız düşünceler zihninizi meşgul edip sizi rahatsız eder mi?
5. Bir şanssızlığa uğrayacağınızdan korkuyor musunuz?
6. Oturduğunuz yerde duramaz hale geldiğiniz zamanlar olur mu?
7. Sık sık önemsiz şeyleri kendinize dert edinir misiniz?
8. Toplantılarda diğer kişilerle tanışmakta çok zorluk çeker misiniz?
9. Çözemediğiniz ve cesaretinizi kıran sorunlarınız ve sorumluluklarınız var mı?
10. Bazen hiç kimsenin sizi iyi anlayamadığını düşündüğünüz olur mu?
11. Arkadaşlarınızla dışarda çok fazla zaman harcadığınız için ailenizin sizden şikayet ettiği olur mu?
12. Aile içinde kararlar alınırken sizin de fikrinizi alırlar mı?
13. İnsanları birbirleri ile tanıştırmak size kolay gelir mi?
14. Olabildiğinizce kalabalıktan uzak kalan eğiliminiz var mı?
15. Arkadaşlarınız sosyal ilişkilerinizi istenilen düzeyde bulurlar mı?
16. Tanışmadığınız yeni birisine 'de dostça davranmak gerekir mi?
17. Yasalara uymayan davranışları için insanlar haklı görülebilir mi?
18. Başkalarına sır vermek size güç gelir mi?
19. Saygısız oluşlarından dolayı gençlerden öç almak istediğiniz zamanlar oluyor mu?
20. Çoğu zaman yanlış veya kötü birşey yapacağınızdan kaygılanır mısınız?
21. Size kötü davrandıkları için öç almayı istediğiniz kişiler oldu mu?
22. Fikirlerinizi başkalarına kabul ettirmenin güç olduğu kanısında mısınız?
23. Çoğu zaman aynı konuda başkalarının ne karar verdiklerini öğrenme zorunluluğu duyar mısınız?

24. Hoş olmadığı için sizi uzun zamandır üzen bir yaşantınız var mı?
25. Duygularınızı kontrol altında tutabiliyor musunuz?
26. Güç bir durumla karşılaşacağınızı düşününce heyecanlanır ve terler misiniz?
27. Görme gücünüzdeki bozukluklardan sık sık yakınır mısınız?
28. Aileniz bireyleri ile sık sık tartışmalarınız olur mu?
29. Beklentinizin üstünde destluk gösteren insanlara karşı tetikte bulunmaya çalışır mısınız?
30. Dikkatinizi bir konu üzerinde toplamada çok güçlük çeker misiniz?
31. Çoğu zaman tüm vücudunuzda bir kırıklık, halsizlik hisseder misiniz?
32. Aileniz, onlara karşı düşünceli davrandığınız kanısında mıdır?
33. Aileniz bireyleri genellikle birbirlerine karşı sakın davranırlar mı?
34. Birbiri ile şakalaşan kimseler arasında olmak ister misiniz?
35. Diğer insanlarla ilişki kurmada sizi yetenekli bulurlar mı?
36. Genellikle karşıt cinsten birisi ile çalışmaktan hoşlanır mısınız?
37. Sahibine haber vermeden bazı şeyleri ödünç almak doğru sayılabilir mi?
38. Kişinin, toplumdaki adet ve geleneklere uyması sizce önemli midir?
39. Kendini beğenmiş oldukları için çevrenizdeki çoğu kişileri uyarmak zorunda kaldığınız oluyor mu?
40. Hakkınızda dedikodu yapacaklarından kuşkulandır mısınız?
41. Zararsız yalanlar söyleyerek zorluklardan kurtulmak size kolay gelir mi?
42. Arkadaşlarınız sizi, eğriye eğri doğruya doğru diyen bir kişi olarak mı bilirler?
43. Çevrenizdeki kişiler önemli konularda sizin görüşünüzü de öğrenmek isterler mi?
44. Arkadaşlarınızın çoğu kadar siz de güçlü ve sağlıklı mısınız?
45. Çevrenizdeki kişilerden kolayca hastalık kapın bir yaradılıştan mısınız?
46. "Başaramadım" gibi bir duygudan rahatsız mısınız?

47. Sağlığınıza çok dikkat etmek ihtiyacında mısınız?
48. İçinde bulunduğunuz koşullardan dolayı sık sık sinirlendiğiniz olur mu?
49. Belli etmeseniz bile çevrenizdekilere sık sık darıldığınız olur mu?
50. Moralinizin bozulduğu ve bundan kurtulmanın çok zor olduğunu düşündüğünüz zamanlar oluyor mu?
51. Çevrenizdeki kişilerin çoğu ile arkadaşlık etmek yerine yalnız olmayı tercih eder misiniz?
52. Tanımadığınız kişilerin bulunduğu bir çevrede sıkılmanlık çeker misiniz?
53. Ailenizdeki kişilerin bazıları size karşı çok cimri davranıyor mu?
54. Ailenizin çoğu kez herşeye itaat etmenizi beklemeleri sizi kızdırır mı?
55. Mutlu olacağınız sayıda ve nitelikte arkadaşlarınız var mı?
56. Gürültülü eğlencelere katılmaktan hoşlanır mısınız?
57. Sosyal etkinlikler sırasında başkalarını eğlendirmek size zor gelir mi?
58. Her zaman iş ve sorumluluklardan kaçmak hatalı mıdır?
59. İnsan verdiği sözü her zaman yerine getirmeli midir?
60. Kapılarını açık bırakan kişilerin eşyalarının çalınmasını hakettikleri görüşüne katılır mısınız?.
61. Karşıt cinsten birisi ile birlikte olunca genellikle onun cinsiyeti ile ilgili şeyler mi düşünürsünüz?
62. Bulduğunuz çevrede çok fazla konu-komşu dedikoduları yapıyor mu?
63. İnsan ilişkilerinde utangaç bir kişi misiniz?
64. Kişileri birbirine tanıştırmak ve başkalarına tanıştırmak size kolay gelir mi?
65. Başkaları sizi yetenekli ve cesur bulur mu?
66. Alınan bir kişi misiniz?
67. Fiziki görünüşünüzden dolayı duygusal bir hassasiyetiniz var mı?
68. Duygularınıza olan güveninizden dolayı görüşlerinizin esnek olduğu kanısında mısınız?
69. Sık sık kabızlıktan ve mide ağrılarından şikayetiniz olur mu?
70. Arasıra zihninizin her zamankinden daha ağır işlediğini hissedersiniz mi?

71. Başkalarının mutluluğunu kışkırdığınız zamanlar oluyor mu?
72. Başarmayı arzu ettiğiniz şeyleri düşünmek, onları yapmaktan daha çok haz veriyor mu?
73. Size açık olan avantajlı durumlardan bazı kişilerin yararlanma çabasında oldukları kanısında mısınız?
74. İstekli olduğunuz toplantı veya etkinliklere katılmanız genellikle engellenir mi?
75. En az anlayış gördüğünü yerin aileniz olduğunu düşündüğünüz zamanlar oluyor mu?
76. Koşulsuz olarak her insana yardım eder misiniz?
77. Sönük geçmekte olan bir sosyal toplantıya öncülük edip canlandırmak size kolay gelir mi?
78. Çabuk arkadaş edinen bir kişi misiniz?
79. Ortaya çıkan fırsatlarda otobüse ücret ödmeden binmek bir şerefsizlik midir?
80. İşlerini düze çıkarmak için pek çok kişinin yalan söylediği kanısında mısınız?
81. Sosyal kurallardan oldukça bağımsız bir yaşantı içinde misiniz?
82. Çevrenizdeki çoğu kişilerin politik görüşleri sizinkine ters düşer mi?
83. Başkalarının saflığını kendi çıkarlarına kullanan kimseleri ayıplar mısınız?
84. Aileniz, sizin başarılı olduğunuz kanısında mıdır?
85. İsteddiğiniz bir bransa veya işe girmekten alıkondunuz mu?
86. Önemli olmayan konularda sık sık eleştirildiğiniz olur mu?
87. Yanlışınızı kabul etmek size zor gelir mi?
88. Ailenizin düşündüğü gibi olamama duygusu sizi rahatsız ediyor mu?
89. Belirli bir nedeni olmadan duygularınız kolayca neşeden üzüntüye, üzüntüden neşeye dönüşür mü?
90. İnsanlara gerçeği kolaylıkla kabul ettirmenin güç olduğunu düşündüğünüz zamanlar olur mu?
91. Zihninizi dolduran türlü düşünceler uykunuzu kaçırmı?
92. Genellikle sakın ve meseleyi soğukkanlılıkla ele alan bir kişi misiniz?
93. Zaman zaman aleyhinize çalışan insanların varlığından şüphelendiğiniz olur mu?
94. İnsanların içinde iken bile bazen kendinizi yalnız hissedersiniz mi?

95. Aileniz, sizin başarılı olduğunuz kanısında mıdır?
96. Akşamları eve dönüş sizi kaygılandırır mı?
97. Ailenizdeki kişilerden bazılarının yakınlık ve sevginize yeterince karşılık vermediği oluyor mu?
98. Yeni tanıştığınız bir kimse ile konuşmaktan çekinir misiniz?
99. Çevrenizdeki insanlar çoğu zaman sizi hayal kırıklığına uğrattırlar mı?
100. Sizce geçinilmesi güç kişilere de nazik davranmalı mıdır?
101. Davranışınızın çevrenizdekilere aykırı düşmesi sizi rahatsız eder mi?
102. Kendisini problemin içine atmakta ısrar edip söz dinlemeyen kişilerin cezalarını çekmesi görüşüne katılır mısınız?
103. Bazı konularda kendi kendinizle kavga içinde misiniz?
104. İnatçı kişilere biraz zor kullanmanın onları ikna etmede yararlı olacağı kanısında mısınız?
105. Başkalarının mutluluğunu kıskandığınız zamanlar oluyor mu?
106. Başkaları tarafından hoşlanıldığınız duygusu içinde misiniz?
107. Yeteneğinizi küçümseyip başladığınız bazı işleri yarım bıraktığınız oluyor mu?
108. Kafesleri içinde olsa da vahşi hayvan görmekten heyecanlanır mısınız?
109. Sizi eleştirdikleri zaman sakın kalabiliyor musunuz?
110. Kendinizi sinirli bir kişi olarak mı görürsünüz?
111. Üzüntülü veya heyecanlı olduğunuz zaman konuşmanızda kekelemelik olur mu?
112. Sonradan pişman olacağınız çok şeyi yaptığınız oluyor mu?
113. Kaslarınızda bazen asabi hareketler veya tikler olur mu?
114. Belirli bir neden yokken kendinizi son derece neşeli ya da üzüntülü hissettiğiniz zamanlar oluyor mu?
115. Yaşça sizden küçük olanların daha rahat bir yaşam sürdükleri kanısında mısınız?
116. Hoşlanmadıkları için ailenizin evde misafir etmek istemedikleri arkadaşlarınız var mı?
117. Ailenizle aranızdaki değer yargıları ve inanç farkları nedeniyle önemli sorunlarla karşılaştığınız oluyor mu?
118. Aileniz sizden çok fazla şeyler mi bekliyor?
119. Kız veya erkeklerin birlikte bulunduğu durumlarda kendinizi rahat hisseder misiniz?

120. İnsan ilişkilerinde utangaç bir kişi misiniz?
121. Çıkarlarını korumak için pek doğru olmayan yollara sapanları ayıplar mısınız?
122. Birşey bulan kişiye onu saklama hakkı verilmeli midir?
123. İnsanların inançlarında kusur etmeleri, bir diğerine bunu başkalarına yayma hakkını verir mi?
124. Yaptığınız şeylerin yanlış anlaşılacağı kaygısı içinde misiniz?
125. İnsanların koşulsuz olarak serbest davranmalarına izin verilse toplumun daha iyi olacağı kanısında mısınız?
126. İçinde bulunduğunuz koşullardan dolayı sık sık sinirlendiğiniz olur mu?
127. Arkadaşınız istemediğiniz bir davranışta bulunduğu zaman, çoğunlukla bunu çekinmeden kendisine söyleyebilir misiniz?
128. Gerçek yeteneklerinizi gösterebildiğiniz kanısında mısınız?
129. Kendinize özgü bir plan yapmaktansa arkadaşlarınızın önerilerini uygulamak size daha kolay gelir mi?
130. Gerçekten açlık hissi duymadan yemeğe oturduğunuz zamanlar oluyor mu?
131. Akşama doğru ya da sabahları kendinizi çok yorgun hisseder misiniz?
132. Ne okuduğunuzun farkında olmadan bir süre okuyup sonra dikkatinizi topladığınız olur mu?
133. Çoğu zaman kendinizi yorgun ve halsiz hisseder misiniz?
134. Eleştirilmek sizi çok kırar mı?
135. Hoşlanmadığınız birisi ile karşılaşmamak için yolunuzu sık sık değiştirdiğiniz oluyor mu?
136. Cinsel konularda kendinizi rahat hisseder misiniz?
137. Başka bir aile veya grubun üyesi olmayı istediğiniz zamanlar olur mu?
138. Aile bireylerinin kişisel meselelerinizi bilmek istemelerinden şikayetçi misiniz?
139. Aileniz genellikle karşı cinsten olan arkadaşlarınızı reddeder mi?
140. Bulduğunuz çevrede halk tarafından sevilmeyen çok kişi var mı?
141. Topluluk içinde tanıştığınız insanlarla çabucak kaynaşabiliyor musunuz?

142. Uzlaşma kabul etmeyen kişilere nazik davranır mısınız?
143. Arkadaşlarınız sizi, eğriye eğri doğruya doğru diyen bir kişi olarak mı bilirler?
144. Saygısızlık gösterenlere aynı şekilde cevap verir misiniz?
145. Olanlara aldırmamak yerine öç almanın daha iyi olduğu kanısında mısınız?
146. Yasalara aykırı davranmaktan yasanın bir açığından yararlanmada bir sakınca görür müsünüz?
147. Duygularınızı kontrol altında tutabiliyor musunuz?
148. Arkadaş edinmede zorluk çekiyor musunuz?
149. Doğru yargılarınızı bile, değerli bulmadıkları olur mu?
150. Cesaret verilmediği zaman işlerinize devam etmek size zor gelir mi?
151. Heyecanlı olaylar sizi karamsarlıktan kurtarır mı?
152. İşler kötü gittiği zaman çabuk heyecanlanan bir kişi misiniz?
153. Bazen içinizden insanlara küfretmek gelir mi?
154. Sık sık başınız ağrır mı?
155. Ayrıntılı konuşmadıkları için sık sık kişilerin sözlerini tekrarlatmak zorunda kalır mısınız?
156. Bazen sevdiğiniz kişiyi kırmaktan hoşlandığınız olur mu?
157. Sizden gelen bir neden yokken işlerinizin ters gittiği zamanlar oluyor mu?
158. Evden kaçıp başka bir yere gitmeyi düşündüğünüz zamanlar oluyor mu?
159. Aileniz bireylerinin hepsini denk ölçüler içinde seviyor musunuz?
160. Evde sakin olmak için, ya susmak ya da dışarı çıkmak zorunda olduğunuz zamanlar oluyor mu?
161. Taşındığınız sorumlulukların ağırlığı sizi fazlaca hareketsiz hale getiriyor mu?
162. Neşeli arkadaşlar arasına katılınca üzüntülerinizi unutabiliyor musunuz?
163. Sıkışık durumlardan bir kurtuluş yolu olarak gerçeği söylemediğiniz zamanlar olur mu?
164. Bulunmuş olan bir eşyayı her zaman iade etmek gerekli midir?
165. Yaşamının bir döneminde her insanın birşeyler çalmış olabileceği görüşüne katılır mısınız?

166. Bazı insanların mal ve mülklerini tahrip etmeyi hak ettiklerini düşündüğünüz olur mu?

167. Bize kötü davrandıkları için öç almayı istediğiniz oldu mu?

168. Başkaları sizinle tartışmaya kalkınca hemen rahatsız olur musunuz? •

UYGULAYAN.....

HACETEPE KİŞİLİK ENVANTERİ

CEVAP KAĞIDI

CEVAP KAĞIDI												P U A N																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
Adı ve Soyadı:..... Cinsiyeti: K () E () Doğum Tarihi:.....												GU																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
Okul veya Kurum:..... Bölümü:..... Sınıf-Şube:.....												SU																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
E	H	E	H	E	H	E	H	E	H	E	H	KU																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
1.	//	//	22.	//	//	43.	//	//	64.	//	//	106.	//	127.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	148.	//	

E. ÖZGÜVEN

5. Baskı-1982

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ